

POWIATOWY URZĄD PRACY W LUBACZOWIE

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE LUBACZOWSKIM
W ROKU 2014**

LUBACZÓW, Marzec 2015

Zawartość

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I. ANALIZA OSÓB BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW	5
1.1 Struktura osób bezrobotnych według zawodów i grup zawodów	5
1.2 Napływ osób bezrobotnych według zawodów i grup zawodów	11
1.3 Ranking zawodów generujących bezrobocie długotrwałe	19
ROZDZIAŁ II. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW ORAZ GRUP ZAWODÓW ..	23
2.1 Oferty pracy według zawodów i grup zawodów	23
2.2 Struktura osób bezrobotnych i ofert pracy według PKD	29
2.3 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty	31
ROZDZIAŁ III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	35
3.1 Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe.....	35
PODSUMOWANIE	43

WSTĘP

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 9 ust. 1 pkt. 9) jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych stworzony został w celu określenia aktualnych potrzeb rynku pracy, a w jego ramach określa się popyt i podaż na poszczególnych rynkach zawodowo-terytorialnych. Pełni on dwie zasadnicze funkcje: deskryptywną – pokazuje obraz lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na najważniejszych elementach jego nierównowagi oraz normatywną – pozwala na formułowanie wniosków dotyczących efektywniejszego wykorzystania usług i instrumentów rynku pracy, oraz ma służyć zrównoważeniu popytu na pracę i jej podaży.

Nadrzędnym celem niniejszego opracowania jest rzetelne a zarazem skondensowane przedstawienie obecnego stanu lokalnego rynku pracy. Przeprowadzenie rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinno być istotne dla miejscowych placówek edukacyjnych oraz dla określenia potrzeb szkoleniowych bezrobotnych. Zasadniczym źródłem danych koniecznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest zbiór zawodów i specjalności zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy.

Monitoring zawodów dotyczy 10 grup zawodów wielkich, 43 grup dużych (stworzonych w ramach wewnętrznego podziału grup wielkich), 133 grup średnich (stworzonych w ramach wewnętrznego podziału grup dużych) i 445 grup elementarnych (stworzonych w ramach wewnętrznego podziału grup średnich). Grupy elementarne obejmują 2443 zawody i specjalności określone w obowiązującym wg stanu na 31.12.2014r. rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014r., poz. 1145). Statystyka bezrobotnych poprzednio pracujących jest sporządzana według zawodu, w jakim osoby zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy poszukują zatrudnienia i do wykonywania którego mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, albo odpowiednim stażem pracy w danym zawodzie (udokumentowana ciągłość pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie). Grupa bez zawodu obejmuje osoby niespełniające warunków: nieposiadające świadectwa (dyplomu) ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu lub nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie. Kategoria bezrobotnych bez zawodu dotyczy przede wszystkim osób z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące, jeżeli po ukończeniu (bądź nie ukończeniu) szkoły nie ukończyły kursu, na którym zdobyły odpowiednie kwalifikacje zawodowe oraz dyplom uprawniający ich do wykonywania danego zawodu, a także nie przepracowały w danym zawodzie minimum

dwunastu miesięcy bądź pracowały w danym zawodzie ponad 1 rok, lecz nie miały ciągłości pracy w tym zawodzie.

Całość opracowania ujęto w jednej części, która oprócz wstępu i podsumowania zawiera:

Rozdział pierwszy: Analiza osób bezrobotnych według zawodów

Rozdział drugi: Analiza ofert pracy według zawodów i grup zawodów

Rozdział trzeci: Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

ROZDZIAŁ I. ANALIZA OSÓB BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW

1.1 Struktura osób bezrobotnych według zawodów i grup zawodów

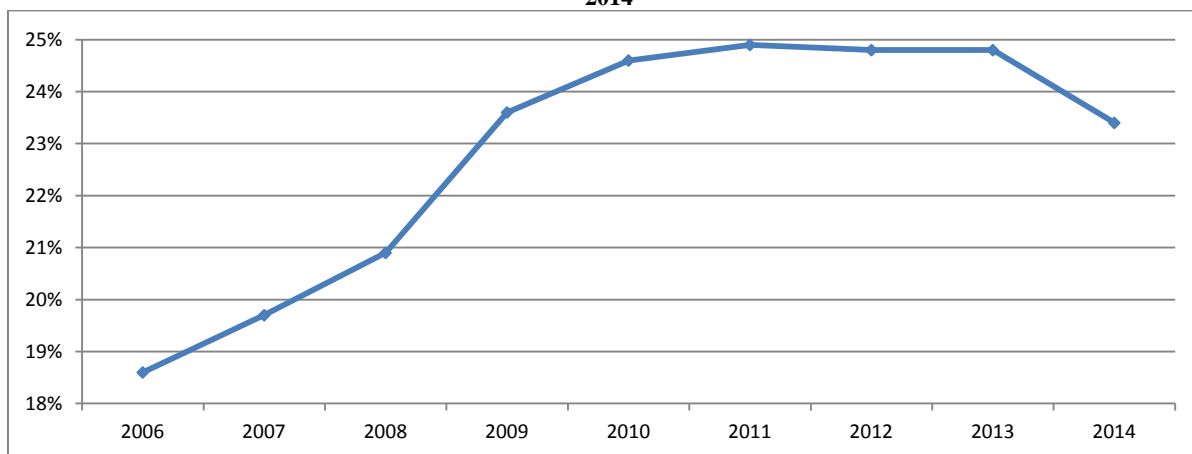
W końcu 2014 roku stopa rejestrowanego bezrobocia osiągnęła najniższy poziom od wielu lat – 16,1%. W poprzednich latach oscylowała w przedziale od 17,5% do 19%, znacząco przekraczając poziom bezrobocia notowany w kraju i województwie podkarpackim. Wprawdzie począwszy od 2004 do 2008 roku, stopa bezrobocia na lokalnym rynku pracy zmniejszała się systematycznie z 23,2% do 18,0%, ale był to spadek niemal dwukrotnie mniejszy od liczonego w statystykach krajowych (poziom bezrobocia w powiecie lubaczowskim w 2004 roku był o 4,2 punktu procentowego wyższy niż w kraju, natomiast w 2008 roku różnica ta podwoiła się do 8,5 punktów procentowych). Odwrócenie trendu spadkowego nastąpiło w 2009 roku, kiedy nastąpił wzrost bezrobocia do poziomu 18,9%, a wspomnieć należy, że był to rok rekordowego wzrostu zatrudnienia w powiecie. W ciągu roku 2010 liczba osób bezrobotnych zmieniła się minimalnie i utrzymała się na poziomie z roku wcześniejszego, podobnie w 2011 r. zmiany w liczbie bezrobotnych były nieznaczne – ubyło 39 osób, jednak z uwagi na wyższą liczbę osób aktywnych zawodowo w powiecie poziom bezrobocia rejestrowanego spadł do 17,7%. W roku 2012 stopa bezrobocia osiągnęła poziom 17,6%, zaś w 2013 roku 17,8%. Jak więc łatwo policzyć w od końca 2013 do końca 2014 roku spadek stopy bezrobocia wyniósł 1,7 punktów procentowych. W liczbach bezwzględnych w ewidencji PUP Lubaczów pozostawały o 484 osoby mniej niż w końcu 2013 roku, czyli spadek liczby bezrobotnych wyniósł aż 11%. Warto zwrócić uwagę na skalę tego zjawiska; dla porównania różnica liczby osób bezrobotnych między 2010 a 2011 rokiem to było 39 osób, między 2011 a 2012 rokiem – 57 bezrobotnych, zaś między 2012 a 2013 rokiem – 49 osób. Różnica odnotowana w ostatnim roku jest na tle poprzednich okresów gigantyczna.

Jak wspomniano w końcu grudnia 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie zarejestrowanych było 3925 osób, w tym 1773 kobiety (45,2% wszystkich bezrobotnych). Ponownie niewielki odsetek bezrobotnych stanowiły osoby z ustalonym prawem do zasiłku (11,3%), w badanym okresie było ich 442, w tym 156 kobiet. Na wsi zamieszkiwało 2577 osób, a więc 65,8% bezrobotnych, w tym 251 posiadało gospodarstwo rolne. Ponad połowa osób (54%) nie miała wykształcenia średniego.

Czynnikami określającym w zasadniczym stopniu szanse danej osoby na znalezienie pracy są posiadane kwalifikacje zawodowe, podstawową formą ich nabywania jest osiągnięcie w trybie nauki w szkole lub poprzez praktykę w miejscu pracy, dodatkowymi możliwościami stają się szkolenia lub formy wsparcia typu przygotowanie zawodowe dorosłych. Pomimo zmian, jakie w katalogu bezrobotnych definiowanych jako osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy wprowadziła nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyłączając z niego osoby bez kwalifikacji zawodowych, przy sporządzaniu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są

to nadal dane newralgiczne. W powiecie lubaczowskim odsetek osób nieposiadających żadnych kwalifikacji zawodowych w stosunku do ogółu bezrobotnych pozostaje od początku analizowania tego zjawiska na relatywnie wysokim poziomie. W końcu 2014 roku 917 osób, a więc 23,4% nie posiadało żadnych uprawnień zawodowych, podobnie jak w latach poprzednich zjawisko to dotyczyło blisko jednej czwartej osób bezrobotnych. W dalszych częściach niniejszego opracowania wielokrotnie będą przywoływane dane dotyczące liczby osób bez kwalifikacji zawodowych, co w naturalny sposób wpływa na informacje o zawodach deficytowych i nadwyżkowych. Przy sporządzaniu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w poprzednich latach było to oczywiście wielokrotnie sygnalizowane, porównywano zmiany, jakie zachodziły w strukturze bezrobocia pod względem relacji osób nieposiadających żadnych kwalifikacji zawodowych w stosunku do ogółu bezrobotnych. Obserwacje, jakie poczyniono na tym polu, wskazywały na systematyczny wzrost liczby bezrobotnych bez zawodu (wprawdzie w 2014 roku liczba osób bez kwalifikacji zawodowych się zmniejszyła, ale wynikało to ze spadku ogólnej liczby bezrobotnych), zjawisko bardzo negatywne, szczególnie w aspekcie coraz wyższych wymagań, stawianych przez współczesny rynek pracy. Natomiast sam fakt występowania tak licznej reprezentacji osób bez zawodu pokazuje ogromną skalę problemu, zarówno dla tych bezrobotnych jak i aktywizujących ich zawodowo pracowników publicznych służb zatrudnienia. Analiza tego zjawiska przez pryzmat monitorowania i porównywania zawodów, które są w naszym powiecie nadwyżkowymi bądź generującymi długotrwałe bezrobocie, a ponadto pamiętając o liczbach ofert pracy w zawodach niewymagających określonych kwalifikacji zawodowych uświadamia jak bardzo trudno wiarygodnie i bez deformowania wyników opisać całą zbiorowość osób bezrobotnych.

Wykres 1. Udział osób bez kwalifikacji zawodowych wśród bezrobotnych w powiecie lubaczowskim w latach 2006 – 2014

Źródło: Opracowanie własne

Bezrobotni, którzy byli zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w końcu 2014 roku, wykonywali uprzednio 391 zawodów z Klasyfikacji zawodów i specjalności (KZiS). Trzy najczęściej reprezentowane zawody od początku sporządzania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są niezmiennie te same, w kolejnych latach zmienia się tylko ich

miejsce „na podium”. W końcu 2014 roku najczęściej reprezentowaną grupę stanowili *ślusarze* w liczbie 193, *sprzedawców* było tylko minimalnie mniej bo 192, grupę tę uzupełniają *krawcy* (162 osoby). Łącznie w tych trzech zawodach było zarejestrowanych 13,9% bezrobotnych.

Oczywiście w pozostałych zawodach nie odnotowano jakichś znaczących zmian. Zasadniczo struktura bezrobocia w powiecie lubaczowskim pozostaje pod tym względem niezmienna od początku prowadzenia badań związanych z monitoringiem zawodów, w poprzednich latach struktura poniższej tabeli zmieniała się minimalnie. Najważniejsze zmiany jakie dokonały się na przestrzeni ostatnich lat wiążą się z coraz liczniejszą grupą osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym, stąd coraz więcej pojawia się osób z zawodami typu *specjalista administracji publicznej* (38 osób w końcu 2014 roku), *ekonomista* (29 osób w końcu 2014 roku), *pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji* (26 osób w końcu 2014 roku), czy też *pedagog* (24 osoby w końcu 2014 roku). Jak wskazywano we wcześniejszych latach lokalny rynek pracy z racji swej specyfiki nie jest w stanie przyjąć osób o takich kwalifikacjach, a że studia wyższe kończy coraz większa reprezentacja mieszkańców powiatu, tendencja ta jak można z niemal całkowitym prawdopodobieństwem zakładać, będzie się utrzymywać.

W poniższej tabeli obrazującej trzydzieści zawodów najczęściej reprezentowanych nie uwzględniono robotników gospodarczych (52 osoby w końcu 2014 roku) oraz robotników placowych (24 osoby w końcu 2014 roku), jako zawody niewymagające określonych kwalifikacji zawodowych i nabywane jedynie przez doświadczenie zawodowe, a raczej informacje zapisane na świadectwie pracy.

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów (stan w końcu 2014 roku)

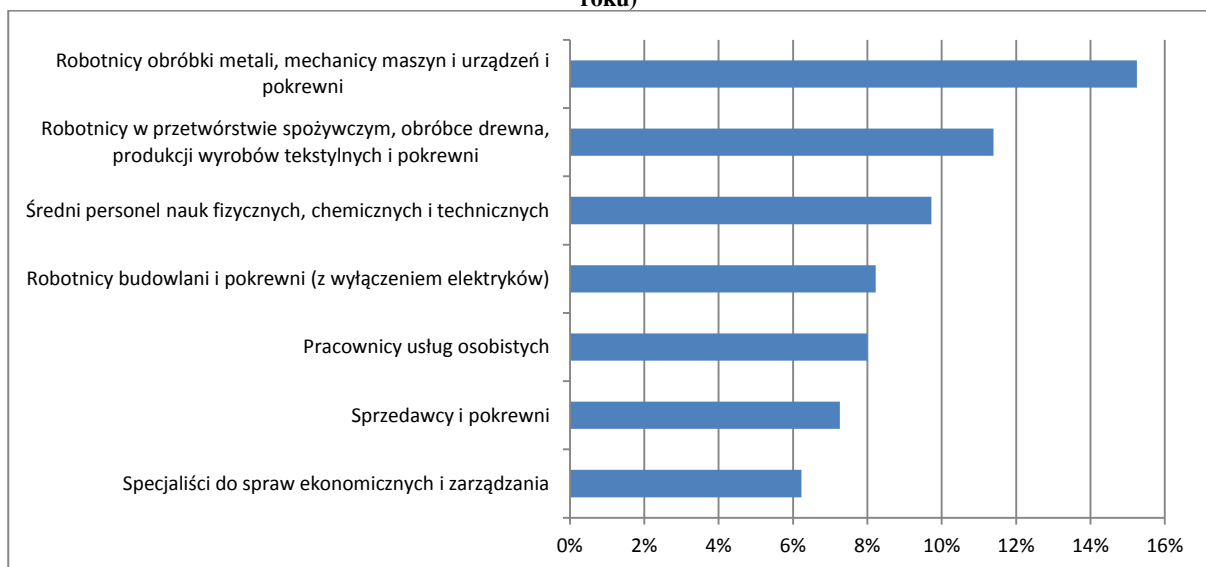
Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym	
				kobiety	powyżej 12 m-cy
1	722204	Ślusarz	193	3	44
2	522301	Sprzedawca	192	173	61
3	753105	Krawiec	162	161	52
4	314207	Technik rolnik	91	68	26
5	711202	Murarz	87	0	19
6	331403	Technik ekonomista	80	65	24
7	311504	Technik mechanik	73	0	14
8	512002	Kucharz małej gastronomii	68	43	5
9	723105	Mechanik samochodów osobowych	67	0	24
10	722314	Tokarz w metalu	64	2	20
11	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	58	0	6
12	512001	Kucharz	49	45	15
13	751204	Piekarz	47	17	17
14	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	45	42	5
15	242217	Specjalista administracji publicznej	38	22	4
16	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	37	19	4
17	514101	Fryzjer	36	36	10
18	931301	Robotnik budowlany	36	0	7
19	752205	Stolarz	35	0	6
20	311204	Technik budownictwa	34	1	10

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym	
				kobiety	powyżej 12 m-cy
21	751201	Cukiernik	32	31	6
22	263102	Ekonomista	29	22	10
23	712601	Hydraulik	27	0	8
24	242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	26	20	3
25	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	25	0	4
26	235107	Pedagog	24	23	3
27	331402	Technik agrobiznesu	23	7	1
28	834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	23	0	7
29	411004	Technik prac biurowych	22	18	8
30	713102	Malarz budowlany	22	1	7
31	000000	Inny zawód lub brak zawodu	922	403	133

Źródło: Opracowanie własne

Jak wspomniano powyżej, struktura zawodów najczęściej reprezentowanych przez osoby bezrobotne jest w znakomitej części niezmienna, co można uznać za jeden ze wskaźników zastoju i stagnacji na lokalnym rynku pracy. Dla osoby pobieżnie analizującej realia powiatu lubaczowskiego informacja o takiej strukturze niesie podstawową informację – nie pojawił się w ostatnich latach pracodawca, którego obecność znacząco zmieniałaby strukturę zatrudnienia. Siłą rzeczy zaprezentowana poniżej struktura osób bezrobotnych według reprezentacji dużych grup zawodowych w znaczącym stopniu oddaje układ z lat poprzednich. Największymi grupami zawodów pozostają *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni* (15,3% bezrobotnych), a także *Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni* (11,4% bezrobotnych). Na poniższym wykresie uwzględniono grupy zawodów, które były wykonywane przez więcej niż pięć procent osób bezrobotnych.

Wykres 2. Struktura osób bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie lubaczowskim (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

Duże grupy zawodów zaprezentowane powyżej, zawierają w sobie konkretne zawody i specjalności. Poniżej przedstawiono dominujące zawody przyporządkowane poszczególnym dużym grupom zawodów (w tym zestawieniu ujęto grupy zawodów reprezentowanych przez więcej niż 2% bezrobotnych, a w ich ramach wskazywano elementarne grupy zawodów reprezentowane przez minimum 0,2% bezrobotnych).

Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 15,25 %

- ślusarze i pokrewni – 6,53 %
- mechanicy pojazdów samochodowych – 4,36%
- ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni – 2,70%
- mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 1,12%
- blacharze – 0,2%

Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 11,39%

- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni – 5,39%
- piekarze, cukiernicy i pokrewni – 2,63%
- stolarze meblowi i pokrewni – 1,7%
- masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni – 0,53%
- szwaczki, hafciarki i pokrewni – 0,49%
- robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni – 0,27%

Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 9,72%

- technicy rolnictwa i pokrewni – 3,2%
- technicy mechanicy – 2,86%
- technicy budownictwa – 1,37%
- technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,7%
- technicy technologii żywności – 0,5%
- technicy elektronicy i pokrewni – 0,47%
- technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni – 0,20%

Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 8,23%

- murarze i pokrewni – 2,90%
- hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 1,43%
- malarze i pokrewni – 1,13%
- robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,83%

- cieśle i stolarze budowlani – 0,8%
- lakiernicy – 0,3%
- posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy – 0,3%
- betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni – 0,23%

Pracownicy usług osobistych – 8%

- kucharze – 3,9%
- gospodarze budynków – 1,73%
- fryzjerzy – 1,43%
- kelnerzy – 0,53%

Sprzedawcy i pokrewni – 7,26%

- sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)– 6,93%

Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 6,23%

- specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 4,13%
- specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 0,97%
- specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości – 0,63%
- analitycy finansowi – 0,2%
- specjaliści do spraw reklamy i marketingu – 0,2%

Średni personel do spraw biznesu i administracji – 3,9%

- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych – 3,43%

Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 3,43%

- ekonomiści – 0,97%
- filozofowie, historycy i politolodzy – 0,6%
- specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,53%
- filolodzy i tłumacze – 0,47%
- archeolodzy, socjolodzy i pokrewni – 0,37%

Rolnicy produkcji towarowej – 3,03%

- ogrodnicy – 1,27%
- rolnicy upraw polowych – 0,97%
- rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej – 0,67%

Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 2,23%

- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym – 1,2%
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,47%
- robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni – 0,27%

Specjaliści nauczania i wychowania – 2,2%

- nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego) – 0,9%
- wizytatorzy i specjaliści metod nauczania – 0,8%
- specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,2%

Średni personel do spraw zdrowia – 2,16%

- dietetycy i żywieniowcy – 1,5%
- ratownicy medyczni – 0,2%

Kierowcy i operatorzy pojazdów – 2,06%

- operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych – 0,97%
- kierowcy samochodów osobowych i dostawczych – 0,37%
- kierowcy samochodów ciężarowych – 0,3%

1.2 Napływ osób bezrobotnych według zawodów i grup zawodów

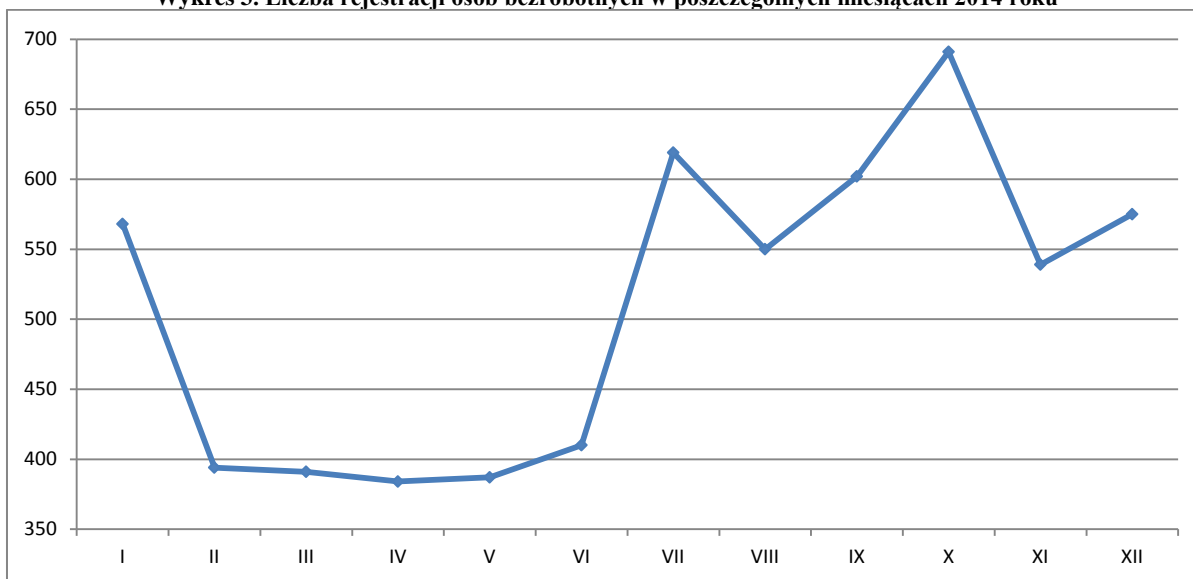
W 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie dokonano 6110 rejestracji osób bezrobotnych, wcześniej pisano o drastycznym zmniejszeniu liczby osób bezrobotnych w tym okresie, wpływ na to miała na pewno mniejsza liczba rejestracji niż w poprzednich latach, dla porównania w 2013 roku odnotowano 6363 rejestracji. Liczba zarejestrowanych osób bez zawodu wyniosła 1611, stanowiąc 26,4% wszystkich zarejestrowań. Częściej rejestrowali się mężczyźni (56,5% rejestracji), wyliczono 3455 rejestracji mężczyzn i 2655 rejestracji kobiet.

Zdecydowanie więcej osób rejestrowało się w drugim półroczu 2014 roku (58,5% wszystkich rejestracji). Miesiącami, w których rejestrowało się najwięcej osób bezrobotnych były lipiec (619 rejestracji), wrzesień (602 rejestracje), oraz przede wszystkim październik (691 rejestracji), na miesiące letnie i jesienne przypadają przede wszystkim powroty pracowników sezonowych z kraju oraz z zagranicy, a także rejestracje absolwentów szkół. Ściśle powiązane jest zarówno ze zjawiskiem sezonowości w wielu segmentach lokalnego rynku pracy, szczególnie w branżach rolnej i przede wszystkim budowlanej, jak i wysoką liczbą bezrobotnych wyjeżdżających do pracy za granicę i po zakończeniu pracy (najczęściej sezonowej), nierzadko rejestrujących się w urzędzie pracy głównie w celu zdobycia ubezpieczenia zdrowotnego, a wiosną wyrejestrowujących się ponownie. Często

osoby te otwarcie przyznają, że nie oczekują żadnego wsparcia ze strony urzędu pracy, a jedyną kwestią je interesującą jest posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego na okres krótkotrwałego pozostawania w ewidencji osób bezrobotnych.

Co ciekawe relatywnie mniej rejestracji było w styczniu (568 rejestracji), który w poprzednich latach był okresem, w którym pojawiało się najwięcej osób bezrobotnych, głównie rejestrujących się po wygaśnięciu z końcem poprzedniego roku umów o pracę, w tym subsydiowanych (w ramach prac interwencyjnych).

Wykres 3. Liczba rejestracji osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne

Każdorazowo przy sporządzaniu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych bierze się pod uwagę liczbę rejestracji przedstawicieli poszczególnych zawodów i grup zawodów w badanym okresie. Pokazanie dynamiki bezrobocia wśród przedstawicieli danej branży jest istotne szczególnie w kontekście prognoz dotyczących bezrobocia w przyszłości, badania w tym kierunku można prowadzić biorąc pod uwagę zarówno perspektywy kilkuletnie lub nawet kilkunastoletnie, ale można też analizować w węższej perspektywie, np. sprawdzając przedstawicieli jakich zawodów najczęściej rejestrują się w miesiącach zimowych, a których w letnich. Z racji przyjętej na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych metodologii podstawowa cezurą czasu oznacza okres, którego dotyczy dana analiza. Oczywiście badania w tym kierunku potrzebne są bardziej na obszarach gdzie obserwuje się bezrobocie frykcyjne lub cykliczne, szczególnie tam gdzie doszło do dużych zwolnień w istotnej dla danego regionu branży, a tam gdzie występuje bezrobocie strukturalne (vide powiat lubaczowski) w dłuższej perspektywie czasu uzyskiwane dane są niezmiennie i trudno z nich wysnuwać nowatorskie wnioski.

W 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie najwięcej rejestracji - 270 odnotowano wśród osób reprezentujących zawód *sprzedawca*. Z jednej strony pojawiają się

absolwenci szkół w tym kierunku, w 2014 roku 16 osób, z drugiej wśród osób reprezentujących branżę handlową odnotowywano od lat wysoką dynamikę bezrobocia, zarówno w aspekcie rejestracji jak i wyrejestrowań.

Drugą pod względem liczebności rejestracji grupę stanowili *ślusarze* (256), należy odnotować fakt, że w ostatnich latach z jednej strony liczba rejestrujących się absolwentów szkół, a więc świeżo wykształconych fachowców w tym zawodzie zmalała w porównaniu do okresu sprzed 2010 roku, z drugiej ustabilizowała się na dość stałym poziomie kilkunastu osób rocznie (18 osób w 2012 roku, 15 w 2013 roku i 18 w 2014 roku). W dalszej części pracy zostaną przedstawione dane dotyczące ofert pracy w poszczególnych zawodach i grupach zawodów, warto jednak w tym miejscu nadmienić, że w 2014 roku do PUP w Lubaczowie nie napłynęła ani jedna oferta pracy w elementarnej grupie *Ślusarze i pokrewni*. Również w tym kontekście należy odnotować, że przeważająca grupa zarejestrowań odbywa się w zawodach, które nie generują na lokalnym rynku wielu miejsc pracy, np. we wspomnianej już specjalizacji *ślusarze*, wśród *krawców* (trzecie miejsce w liczbie rejestracji w 2014 roku – 178 osób), ale też w takich jak *technik ekonomista*, *technik mechanik* oraz *technik rolnik*.

Zdziwienia nie budzi fakt, że przedstawiona poniżej struktura jest bardzo podobna do tej z poprzednich lat i w dużym stopniu zbieżna ze strukturą bezrobotnych według zawodów, nadto szczególnie w aspekcie rejestrujących się absolwentów stanowi odbicie oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim. Należy podkreślić, że zasadniczo wynika to z bardzo specyficznej dynamiki bezrobocia, jaka jest rejestrowana w lubaczowskim urzędzie pracy. Wszelkie fluktuacje w tym zakresie dotyczą dość zwartej i jednolitej grupy osób, które w ciągu roku nierzadko kilkakrotnie rejestrują się i wyrejestrowują. Jest to prawidłowość obserwowana od długiego czasu i jak można sądzić, zostanie utrzymana przez następne lata, a kto wie, czy nie dekady.

Jeśli chodzi o osoby bez zawodu warto po pierwsze zwrócić uwagę na ich liczbę – 1611 rejestracji, to 26,4% wszystkich zarejestrowań ogółem. Po drugie pojawiło się 272 absolwentów bez zawodu. Biorąc pod uwagę fakt, że w 2014 roku zarejestrowało się 770 absolwentów, osoby bez zawodu stanowią ponad trzecią ich część (35,3% absolwentów). Znowelizowana w 2014 roku ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła system profilowania form pomocy, według którego ustala się dwie zmienne: gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy, oraz oddalenie od rynku pracy. W przypadku osób młodych bez zawodu oddalenie od rynku pracy jest siłą rzeczy bardzo duże, a można z dużą dozą prawdopodobieństwa zakładać że gotowość do wejścia w aktywność zawodową będzie pozostawać na niskim, by nie powiedzieć mizernym poziomie

Najwięcej rejestracji absolwentów wyliczono wśród *mechaników pojazdów samochodowych* (27 osób), *specjalistów administracji publicznej* (24 osoby), *ślusarzy* (18 osób), *pedagogów* (18 osób), oraz *pozostałych specjalistów do spraw zarządzania i organizacji* (18 osób). Jak widać, znaczącą reprezentację stanowią tu absolwenci szkół wyższych.

Poniżej przedstawiono napływ osób bezrobotnych w podziale na określone kwalifikacje zawodowe (uwzględniono 30 najliczniej reprezentowanych zawodów, podobnie jak wcześniej, kierując się identycznymi przesłankami mimo licznej reprezentacji nie uwzględniono robotników gospodarczych oraz robotników placowych).

Tabela 2. Napływ osób bezrobotnych według zawodów w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym	
				kobiety	absolwenci
1	522301	Sprzedawca	270	234	16
2	722204	Ślusarz	256	6	18
3	753105	Krawiec	178	178	3
4	311504	Technik mechanik	132	0	5
5	711202	Murarz	117	0	3
6	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	117	0	27
7	314207	Technik rolnik	116	68	0
8	331403	Technik ekonomista	109	86	15
9	512002	Kucharz małej gastronomii	106	58	13
10	723105	Mechanik samochodów osobowych	87	0	1
11	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	84	74	13
12	722314	Tokarz w metalu	81	0	0
13	242217	Specjalista administracji publicznej	76	51	24
14	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	75	41	4
15	514101	Fryzjer	70	69	12
16	752205	Stolarz	66	0	5
17	751204	Piekarz	63	15	3
18	751201	Cukiernik	61	55	4
19	515303	Robotnik gospodarczy	57	21	0
20	235107	Pedagog	52	49	18
21	242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	52	35	18
22	512001	Kucharz	51	44	1
23	331402	Technik agrobiznesu	49	11	3
24	311204	Technik budownictwa	47	1	2
25	931301	Robotnik budowlany	44	0	1
26	712601	Hydraulik	36	0	0
27	242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	34	21	0
28	228301	Fizjoterapeuta	32	22	9
29	242219	Specjalista do spraw integracji europejskiej	31	18	8
30	261990	Pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	31	14	13
31	000000	Inny zawód lub brak zawodu	1611	666	272

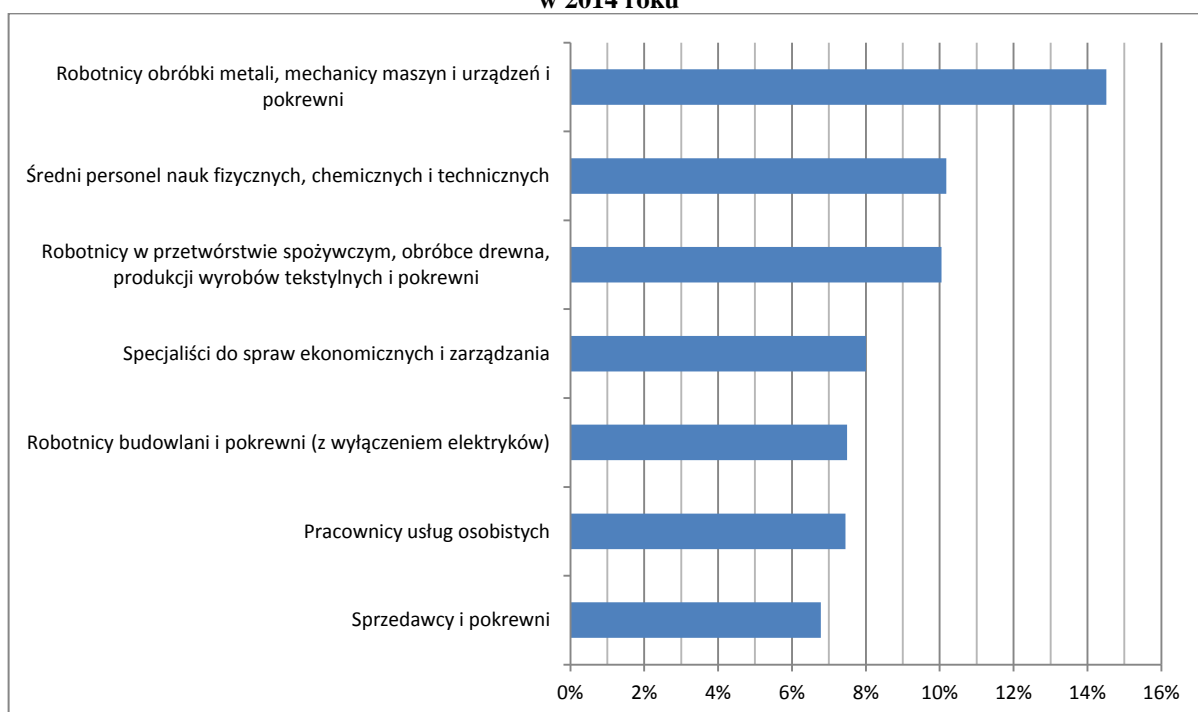
Źródło: Opracowanie własne

Pokazanie struktury napływu osób bezrobotnych w podziale na grupy zawodowe stanowi dopełnienie poprzedniej części pracy, ma pokazać w szerszym kontekście osoby rejestrujące się w lubaczowskim urzędzie pracy. Podobnie jak poprzednie lata, rok 2014 nie przyniósł wartych odnotowania zmian w tej strukturze. Po raz kolejny największy napływa bezrobotnych odnotowano w dziale *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni* (14,5% wszystkich

rejestrowanych, w 2012 roku było to 16,3%, zaś w 2013 roku 14,4%). Drugą co wielkości kategorią był *Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych* (10,2% napływających bezrobotnych, w 2013 roku 9,2%), trzecią stanowili *Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni* (10% rejestracji w 2013 roku 9,3%). Warto zwrócić uwagę, że 8% wszystkich rejestracji dotyczy osób z wyższym wykształceniem z grupy *Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania*, a więc przedstawiciele branż, które na lokalnym rynku generują nikłą liczbę miejsc pracy.

Duże grupy zawodów pokazane na poniższym wykresie zawierają w sobie konkretne zawody i specjalności, nie uwzględniono grup zawodów, które nie przekroczyły 5 procent odnotowanych rejestracji.

Wykres 4. Struktura napływu osób bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono dominujące elementarne grupy zawodów (opisywane czterocyfrowymi kodami klasyfikacyjnymi) przyporządkowane dużym grupom zawodów wskazanym na powyższym wykresie (ponownie w tym zestawieniu ujęto grupy zawodów reprezentowanych przez więcej niż 2% bezrobotnych, a w ich ramach wskazywano elementarne grupy zawodów reprezentowane przez minimum 0,2% bezrobotnych):

Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 14,51%

- ślusarze i pokrewni – 5,8%
- mechanicy pojazdów samochodowych – 4,73%

- ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni – 2,49%
- mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 1,09%

Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 10,18%

- technicy mechanicy – 3,6%
- technicy rolnictwa i pokrewni – 2,8%
- technicy budownictwa – 1,36%
- technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,58%
- technicy elektronicy i pokrewni – 0,47%
- technicy technologii żywności – 0,44%
- technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni – 0,4%
- technicy leśnictwa – 0,36%

Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 10,05%

- piekarze, cukiernicy i pokrewni – 2,78%
- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni – 3,96%
- stolarze meblowi i pokrewni – 2,04%
- szwaczki, hafciarki i pokrewni – 0,44%
- masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni – 0,33%

Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 8%

- specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 5,82%
- specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 1,18%
- specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości – 0,56%
- analitycy finansowi – 0,2%

Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) - 7,49%

- murarze i pokrewni – 2,67%
- hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 1,51%
- malarze i pokrewni – 0,96%
- robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,64%
- cieśle i stolarze budowlani – 0,6%
- lakiernicy – 0,42%
- betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni – 0,27%

Pracownicy usług osobistych – 7,45%

- kucharze – 3,49%
- gospodarze budynków – 1,27%
- fryzjerzy – 1,93%
- kelnerzy – 0,49%

Sprzedawcy i pokrewni – 6,78%

- sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 6,45%

Średni personel do spraw biznesu i administracji – 4,05%

- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych – 3,51%
- pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu – 0,2%

Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 3,98%

- filozofowie, historycy i politolodzy – 0,76%
- ekonomiści – 0,69%
- specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,69%
- archeolodzy, socjolodzy i pokrewni – 0,67%
- filolodzy i tłumacze – 0,49%
- specjaliści do spraw społecznych – 0,24%

Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 3,11%

- specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni – 0,44%
- inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji – 0,33%
- inżynierowie inżynierii środowiska – 0,31%
- inżynierowie chemicy i pokrewni – 0,27%
- specjaliści nauk o Ziemi – 0,22%
- specjaliści do spraw ochrony środowiska – 0,22%
- inżynierowie budownictwa – 0,2%

Średni personel do spraw zdrowia – 2,87%

- dietetycy i żywieniowcy – 1,89%
- technicy fizjoterapii i masażyści – 0,24%
- ratownicy medyczni – 0,2%
- średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp – 0,2%

Specjaliści nauczania i wychowania – 2,8%

- nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego) – 1,22%
- wizytatorzy i specjaliści metod nauczania – 1,18%

Rolnicy produkcji towarowej – 2,51%

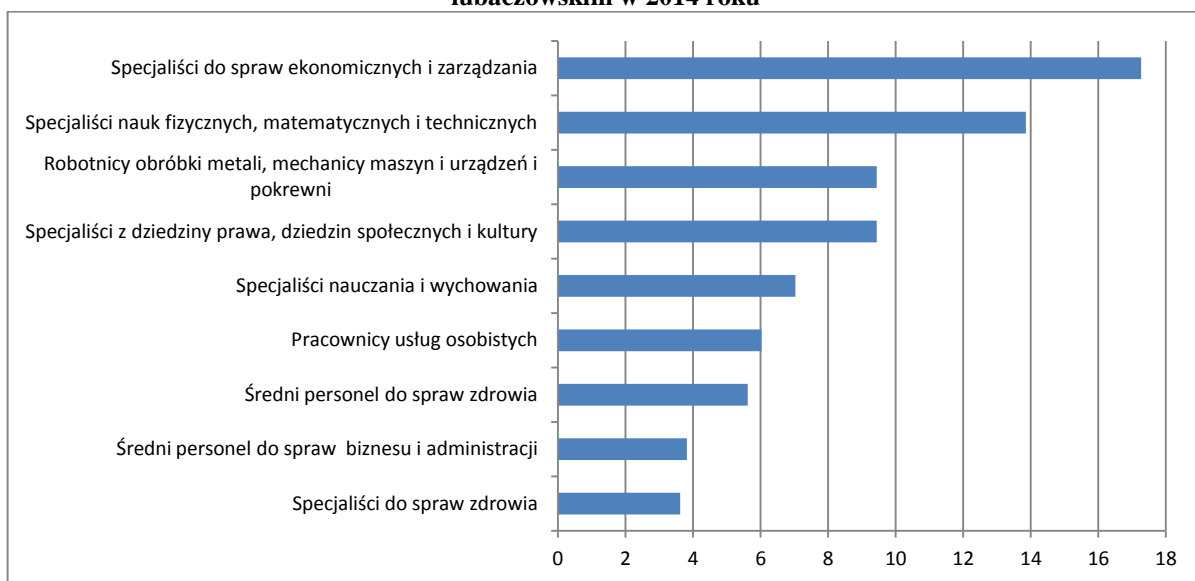
- ogrodnicy – 1,11%
- rolnicy upraw polowych – 0,76%
- rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej – 0,53%

Powyżej poruszono wątek rejestracji absolwentów, w tym miejscu zostanie on dokładniej opisany.

Podobnie jak w poprzednim roku jako rozwinięcie tematu napływu bezrobotnych według zawodów opracowano analogiczne zestawienie tym razem wyłącznie z uwzględnieniem rejestrujących się absolwentów. Wydaje się, że te wyniki w pewien sposób pokażą charakterystyczne prawidłowości i pomogą w prognozie struktury osób bezrobotnych w następnych okresach. Przede wszystkim po kilku latach spadków od 2012 roku zauważalny jest fakt ustabilizowania liczby absolwentów rejestrujących się w zawodach dominujących wśród osób zarejestrowanych w urzędzie pracy powiatu lubaczowskiego w zawodach, które dzisiaj uważane są za nierynkowe i pociągają za sobą trudności ze znalezieniem pracy (np. *ślusarz* czy *krawiec*). Uwagę zwraca duża liczba świeżo wykształconych mechaników zawodowych, praktyka pośredników pracy pokazuje, że jest to jeden z zawodów, w których pracodawcy szczególnie bacznie zwracają uwagę na posiadane doświadczenie zawodowe lub umiejętności nabyte podczas praktycznej nauki zawodu.

Najbardziej rzuca się w oczy skala napływu bezrobotnych absolwentów w zawodach, które wymagają ukończenia studiów wyższych. Pamiętając o tym, że w ostatnich latach dynamicznie wzrasta liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym można niemal ze stuprocentową pewnością założyć, że trend ten będzie się nadal utrzymywał. W przypadku czterech z pięciu najliczniejszych nazwę grupy zawodów poprzedza słowo „specjaliści” - *Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania, Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych, Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury, Specjaliści nauczania i wychowania* – jak zostanie pokazane w dalszej części pracy, w grupach tych dominują zawody będące nadwyżkowymi w powiecie lubaczowskim.

Wykres 5. Struktura napływu bezrobotnych absolwentów według grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne

1.3 Ranking zawodów generujących bezrobocie długotrwałe

W celu opisanego zjawiska długotrwałego bezrobocia z różnych perspektyw, stworzony został wskaźnik długotrwałego bezrobocia obliczany na podstawie danych będących w posiadaniu Powiatowych Urzędów Pracy. Wskaźnik ten równa się stosunkowi ilości osób w danym zawodzie zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie (według stanu na dzień 31 grudnia). Wartości wskaźnika mieści się w przedziale od 0 do 1. Zerowa wartość wskaźnika oznacza brak osób długotrwałe bezrobotnych w danym zawodzie. W przypadku wartości równej 1 ogólna liczba osób bezrobotnych w danym zawodzie odpowiada liczbie osób długotrwałe bezrobotnych, czyli im bardziej wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia zbliża się do 1, tym zwiększa się ryzyko wystąpienia zjawiska długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie. Zgodnie z definicją ustawową długotrwałym bezrobociem jest pozostawanie bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy z wyłączeniem odbywania stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych. Jest ściśle związane z bezrobociem strukturalnym, wskaźniki obydwu tych typów bezrobocia zazwyczaj sytuują się na zbliżonym poziomie. Bezrobocie tego typu występuje na terenach, gdzie występuje duża rozbieżność między popytem na pracę, a podażą pracy. Na terenie powiatu lubaczowskiego dominuje wysoki popyt na pracę w przeciwieństwie do niskiej podaży pracy, z uwagi na niski rozwój poziom rozwoju gospodarczego tego obszaru, niskim odsetkiem podmiotów przemysłowych, z dominacją sektora usług.

Pomimo dużych zmian w katalogu bezrobotnych definiowanych jako osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy, pozostawiono w nim osoby długotrwałe bezrobotne. Jak wiadomo, zjawisko długotrwałego bezrobocia jest jednym z kluczowych problemów nie tylko lokalnego rynku pracy, ale

krajowego, szczególnie na terenach dotkniętych bezrobociem strukturalnym. Dotyczy ono zarówno osób, które faktycznie pozostają bez zatrudnienia jak również utrzymujących się z pracy „na czarno”, które figurują w rejestrach PUP dla ubezpieczenia lub dla świadczeń socjalnych.

Na koniec grudnia 2014 roku długotrwale bezrobotnymi pozostawało 2162 osoby, a więc 55,1% bezrobotnych (w końcu 2013 roku długotrwale bezrobotnymi było 54% osób). Paradoksalnie tak znaczny spadek ogólnej liczby bezrobotnych jak odnotowany w 2014 roku oznacza zwiększanie odsetka długotrwale bezrobotnych. Siłą rzeczy w tej grupie zauważa się najniższą dynamikę bezrobocia i najmniej stałych lub dłuższych niż przynajmniej rok wyrejestrowań z urzędu pracy. Nierzadko wśród tych osób obserwuje się zjawisko swoistej identyfikacji ze statusem osoby bezrobotnej. W poprzednich latach (56,1% w 2011 roku; 52,3% w 2012 roku, 54% w 2013 roku) większość długotrwale bezrobotnych stanowiły kobiety, w 2014 roku ten trend został przełamany, odnotowano minimalnie więcej długotrwale bezrobotnych mężczyzn – 50,4% .

Poniżej zaprezentowano wartości wskaźnika długotrwałego bezrobocia według dużych grup zawodów, grupy zawodów według kodu dwucyfrowego uszeregowane są od najwyższej do najniższej wartości tego wskaźnika.

Tabela 3. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie w powiecie lubaczowskim w 2014 roku (na poziomie dużych grup zawodów)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,II}^k$)
1	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,0000
2	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,5833
3	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,5000
4	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,4583
5	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,3387
6	62	Leśnicy i rybacy	0,3333
7	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,3235
8	52	Sprzedawcy i pokrewni	0,3119
9	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,2967
10	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,2953
11	54	Pracownicy usług ochrony	0,2857
12	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,2713
13	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,2687
14	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,2667
15	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,2564
16	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,2545
17	82	Monterzy	0,2500
18	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,2500
19	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2467
20	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,2363
21	74	Elektrycy i elektronicy	0,2292
22	51	Pracownicy usług osobistych	0,2250
23	23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,1818
24	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,1748
25	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1658

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,II}^k$)
26	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,1333
27	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,1250
28	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,1231
29	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,1111
30	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,0833
31	42	Pracownicy obsługi klienta	0,0714
32	35	Technicy informatycy	0,0667
33	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0588
34	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0
35	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0
36	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0
37	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0
38	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0

Źródło: Opracowanie własne

Badanie poziomu długotrwałego bezrobocia prowadzone jest również na poziomie elementarnych grup zawodów. W końcu 2014 roku sklasyfikowano bezrobotnych w 250 elementarnych grup zawodów opisywanych czterocyfrowymi kodami klasyfikacyjnymi. Współczynnik wynoszący 0,5 i więcej oznaczający wysoki stopień poziomu długotrwałego bezrobocia odnotowano w 31 grupach zawodów (dla porównania w 2013 roku w 42). Najwyższy współczynnik długotrwałego bezrobocia, wynoszący 1, oznacza grupy zawodów w pełni generujące długotrwałe bezrobocie, w omawianym okresie było 15 zbiorów spełniających ten warunek (w końcu 2013 roku 18). Wartości w przedziale od 0,49 do 0,01 odnotowano w 89 elementarnych grupach zawodów (w 2013 roku w 87), są tam zgrupowane zawody, które w mniejszym stopniu generują długotrwałe bezrobocie. W przypadku 130 elementarnych grup zawodów (119 w 2013 roku) współczynnik ten osiągnął wartość zerową, czyli nie było w nich osób długotrwałe bezrobotnych.

Poniżej przedstawiono wszystkie elementarne grupy zawodów, w których co najmniej połowa osób była długotrwałe bezrobotnymi.

Tabela 4. Ranking zawodów generujących w wysokim stopniu długotrwałe bezrobocie w powiecie lubaczowskim w 2014 roku (na poziomie elementarnych grup zawodów)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,II}^k$)
1	7121	Dekarze	1
2	7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	1
3	7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	1
4	5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	1
5	5112	Konduktorzy i pokrewni	1
6	7124	Monterzy izolacji	1
7	8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	1
8	3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	1
9	9412	Pomoce kuchenne	1

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,II}^k$)
10	7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	1
11	4120	Sekretarki (ogólne)	1
12	2432	Specjaliści do spraw public relations	1
13	3116	Technicy chemicy i pokrewni	1
14	3214	Technicy medyczni i dentystyczni	1
15	3323	Zaopatrzeniowcy	1
16	5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	0,6667
17	8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	0,6667
18	8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,6667
19	5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	0,6667
20	2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	0,5
21	3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	0,5
22	7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	0,5
23	7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	0,5
24	9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,5
25	5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5
26	9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5
27	9215	Robotnicy pomocniczy w leśnictwie	0,5
28	9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	0,5
29	2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	0,5
30	7123	Tynkarze i pokrewni	0,5
31	9613	Zamiatacze i pokrewni	0,5

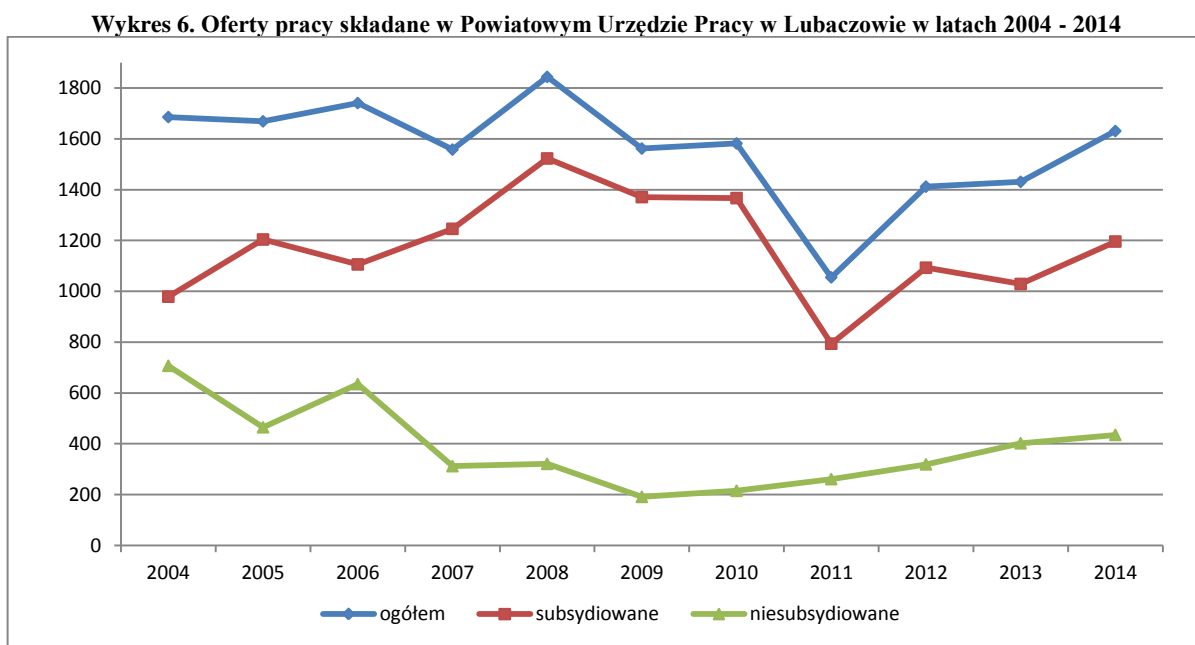
Źródło: Opracowanie własne

ROZDZIAŁ II. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW ORAZ GRUP ZAWODÓW

2.1 Oferty pracy według zawodów i grup zawodów

Liczba zgłaszanych ofert pracy ma zasadnicze znaczenie dla usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia, a z pozycji osoby analizującej rynek pracy te dane są fundamentalnym wskaźnikiem określającym aktualną sytuację lokalnych pracodawców, a na przestrzeni kilku lat pokazuje zmiany, jakie na nim się dokonują. Ilość, struktura, pochodzenie tych ofert są ściśle skorelowane z przemianami, jakie zachodzą w gospodarce.

W 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie wpłynęło 1631 ofert pracy, dokładnie o dwieście więcej niż rok wcześniej (1431 ofert pracy w 2013 roku, w 2012 roku było ich 1412). Jak w latach poprzednich zdecydowana większość - niemal trzy czwarte (73,3%) zgłoszonych wolnych miejsc zatrudnienia stanowiły oferty subsydiowane, w badanym roku było ich 1196. Jak widać poniżej, różnica między liczbą ofert subsydiowanych a niesubsydiowanych wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosła 761 ofert (największą różnicę na przestrzeni lat 2004-2014 odnotowano w roku 2008, kiedy wpłynęły o 1202 oferty subsydiowane więcej niż niesubsydiowanych, najmniejszą w 2004 – różnica 272 ofert).

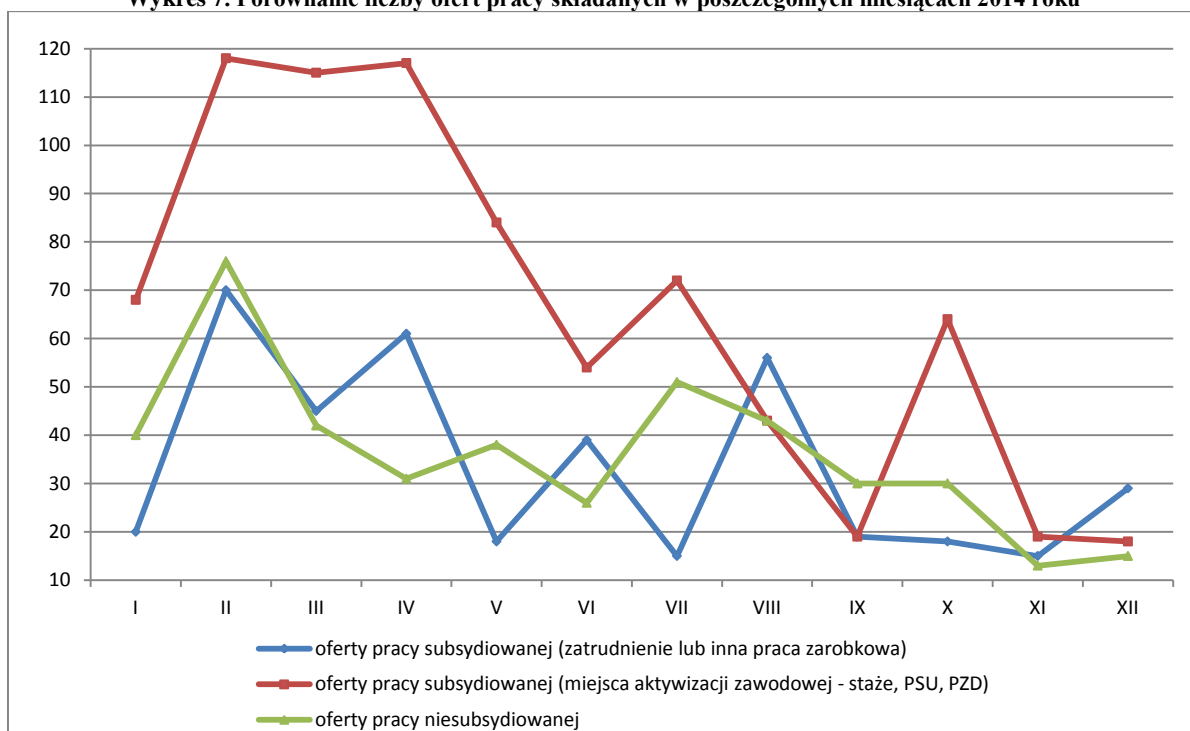

Źródło: Opracowanie własne

Pamiętać należy, że jako oferty subsydiowane oprócz ofert zatrudnienia w ramach wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy, prac interwencyjnych oraz robót publicznych, uwzględniane są również miejsca aktywizacji zawodowej w formie staży przygotowania zawodowego

dorosłych i prac społecznie użytecznych, które jak wiadomo nie wiążą się z formalnym zatrudnieniem, choć efektywność tych instrumentów rynku pracy systematycznie z roku na rok wzrasta. W sumie oferty staży, przygotowania zawodowego dorosłych i prac społecznie użytecznych w liczbie 791 stanowiły w 2014 roku 66,1% ofert pracy subsydiowanych (57,4% w roku 2012, 59,6% w 2013 roku) i 48,5% wszystkich zgłoszonych wolnych miejsc zatrudnienia łącznie z niesubsydiowanymi (przy 44,4% w 2012 i 42,8% w 2013 roku).

Wykres 7. Porównanie liczby ofert pracy składanych w poszczególnych miesiącach 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne

W końcu 2014 roku niezrealizowanymi pozostawało 13 ofert pracy: pięć ofert w zawodzie *pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)*, dwie w zawodzie *przedstawiciel handlowy*, oraz po jednej w zawodach *pielęgniarka*, *wychowawca w placówkach oświatowych*, *wychowawczych i opiekuńczych*, *konsultant do spraw systemów teleinformatycznych*, *technik elektronik*, *pozostali pracownicy obsługi biurowej*, oraz *drwal / pilarz drzew*.

Poniżej zilustrowano wykaz zawodów, dla których wpłynęło najwięcej ofert pracy. W odróżnieniu do poprzedniego rozdziału, w którym opisywano osoby bezrobotne według zawodów przez nie wykonywane i ich kwalifikacji, w tej części pracy (co zostało odzwierciedlone w poniższej tabeli, jak i na wykresie) uwzględniono zawody takie jak *robotnik gospodarczy*, *pracownik kancelaryjny*, *sprzątacznica biurowa*, które nie wymagają posiadania określonych kwalifikacji zawodowych, a zostały ujęte, gdyż stanowią duży odsetek wśród wszystkich ofert pracy. O ile nie były brane pod uwagę przy przedstawianiu zawodów, jakie reprezentują osoby bezrobotne, o tyle niezauważanie ich przy analizie wolnych miejsc zatrudnienia w powiecie lubaczowskim w znaczący sposób deformowałoby obraz lokalnego rynku pracy, na którym znaczącą część stanowią propozycje

zatrudnienia niewymagające specjalistycznych kwalifikacji zawodowych. Oferty, o których mowa w zdecydowanej większości były realizowane w ramach zatrudnienia subsydiowanego, poprzez prace interwencyjne bądź roboty publiczne, w przypadku pracodawców publicznych wiązało się to z zatrudnieniem krótkotrwałym, najczęściej kilkumiesięcznym (dla podmiotów prywatnych prace interwencyjne stanowią częstokroć przyczynek do zatrudnienia osoby na stałe lub umowę przynajmniej kilkuletnią, będąc bardzo istotnym instrumentem wspierającym lokalny rynek pracy). W zupełnie innych kategoriach należy natomiast rozpatrywać prace społecznie użyteczne, których uczestnikami są głównie beneficjenci pomocy społecznej i jednocześnie osoby szczególnie długotrwałe bezrobotne (zarejestrowane w PUP kilka lub nawet kilkanaście lat bez przerw), w ich przypadku aktywizacja zawodowa realizowana poprzez korzystanie z tej formy pomocy, sporadycznie przekłada się na wejście lub powrót na rynek pracy.

W poniżej tabeli znalazł się wykaz czterdziestu zawodów, w których w 2014 roku zgłaszano najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jak widać rezygnacja z umieszczenie w tym miejscu zawodów takich jak *robotnik gospodarczy* czy *sprzątaczką biurową* oznaczałoby całkowitą deformację obrazu sytuacji na lokalnym rynku pracy – siedem pierwszych pozycji zajmują zawody, w których trudno byłoby ściśle określić kompetencyjny profil kandydatów. Co oczywiste, pomijając pomocniczych robotników polowych, są to w znakomitej większości oferty pracy subsydiowane. Z kolei w zawodach takich jak *pomocnik biblioteczny*, *asystent do spraw księgowości*, *archiwista* oraz *asystent nauczyciela przedszkola* na oferty oznaczające wolne miejsca aktywizacji zawodowej składały się wyłącznie oferty zorganizowania stażu.

Generalnie większość ofert pojawiała się na stanowiskach niewymagających wysokich kwalifikacji zawodowych. Najliczniejsze pochodziły z sektora publicznego, pozostałe były zazwyczaj związane z branżą usługową. Przypominając, że tylko nieliczne z poniższych ofert pozyskane zostały od pracodawców bez udziału środków publicznych, niezależnie od źródła pochodzenia – sektora prywatnego czy publicznego, widać jak ważnym moderatorem lokalnego rynku pracy są publiczne służby zatrudnienia.

Tabela 5. Oferty pracy według zawodów w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			zgłoszone w 2014 r.	w końcu 2014 r.
1	515303	Robotnik gospodarczy	226	0
2	522390	Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	105	0
3	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	87	1
4	411003	Pracownik kancelaryjny	70	0
5	911207	Sprzątaczką biurową	61	0
6	921101	Pomocniczy robotnik polowy	50	0
7	941201	Pomoc kuchenna	41	0
8	931301	Robotnik budowlany	39	0
9	332203	Przedstawiciel handlowy	34	2
10	522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	26	0
11	524404	Telemarketer	20	0
12	441101	Pomocnik biblioteczny	19	0

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			zgłoszone w 2014 r.	w końcu 2014 r.
13	331301	Księgowy	17	0
14	431101	Asystent do spraw księgowości	16	0
15	522304	Sprzedawca w branży spożywczej	16	0
16	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	15	0
17	432103	Magazynier	15	0
18	422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	15	5
19	262101	Archiwista	14	0
20	711601	Brukarz	14	0
21	413201	Operator wprowadzania danych	14	0
22	723105	Mechanik samochodów osobowych	13	0
23	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	13	0
24	531202	Asystent nauczyciela przedszkola	12	0
25	514101	Fryzjer	12	0
26	512090	Pozostali kucharze	12	0
27	531190	Pozostali opiekunowie dziecięcy	12	0
28	621002	Robotnik leśny	12	0
29	522301	Sprzedawca	11	0
30	524902	Doradca klienta	10	0
31	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	10	0
32	228301	Fizjoterapeuta	9	0
33	834101	Kierowca ciągnika rolniczego	9	0
34	711101	Konserwator budynków	9	0
35	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	9	0
36	222101	Pielęgniarka	9	1
37	921401	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	9	0
38	331203	Referent (asystent) bankowości	9	0
39	412001	Sekretarka	9	0
40	753303	Szwaczka	9	0

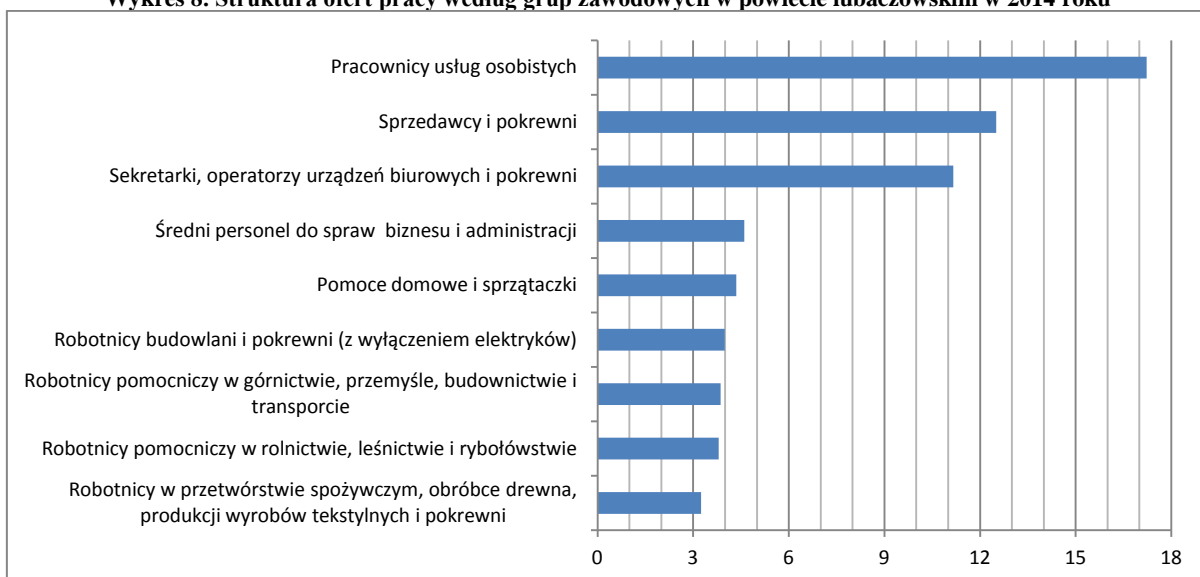
Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiona została struktura ofert pracy w powiecie lubaczowskim w 2014 roku według dużych grup zawodów (w tym rozdziale wzięto pod uwagę duże grupy zawodów, w których odsetek ogólnej liczby ofert pracy przekroczył trzy procent).

Układ pokazany poniżej stanowi ściśle odzwierciedlenie struktury zgłoszonych miejsc zatrudnienia według zawodów. Oczywiście dominują grupy zawodów związanych z ofertami subsydiowanymi, a co za tym idzie pochodzące z sektora publicznego, a także sklasyfikowani jako *Sprzedawcy i pokrewni*, a więc związane z branżą usługową.

Zwrócić należy uwagę na fakt, że w grupach zawodów takich jak *Robotnicy budowlani i pokrewni* (z wyłączeniem elektryków) czy *Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni*, skupiających odpowiednio 7,8% oraz 10% bezrobotnych, znalazło się mniej niż po cztery procent ofert pracy.

Wykres 8. Struktura ofert pracy według grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne

W ramach pokazanych powyżej dużych grup zawodów dominowały następujące elementarne grupy zawodów (w dużych grupach zawodów, w których złożono powyżej 3% ofert pracy uwzględniono elementarne grupy zawodów skupiające 0,2% i więcej ofert pracy) :

Pracownicy usług osobistych – 17,23%

- gospodarze budynków – 13,86%
- kucharze – 1,16%
- fryzjerzy – 1,1%
- barmani – 0,49%
- kosmetyczki i pokrewni – 0,25%

Sprzedawcy i pokrewni – 12,51%

- sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 9,99%
- sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej – 1,23%
- pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,86%
- pracownicy stacji obsługi pojazdów – 0,25%

Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 11,16%

- pracownicy obsługi biurowej – 9,75%
- operatorzy wprowadzania danych – 0,86%
- sekretarki (ogólne) – 0,55%

Średni personel do spraw biznesu i administracji – 4,6%

- przedstawiciele handlowi – 2,15%
- księgowi – 1,04%
- pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni – 0,55%
- pracownicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,31%

Pomoce domowe i sprzętaczki – 4,35%

- pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne – 4,17%

Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 3,99%

- robotnicy budowy dróg i pokrewni – 0,86%
- hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 0,67%
- monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków – 0,55%
- murarze i pokrewni – 0,49%
- lakiernicy – 0,31%
- betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni – 0,25%
- cieśle i stolarze budowlani – 0,25%
- szklarze – 0,25%

Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 3,86%

- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym – 2,39%
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani – 1,23%
- robotnicy pracujący przy przeladunku towarów – 0,25%

Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie – 3,8%

- robotnicy pomocniczy przy pracach polowych – 3,07%
- robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie – 0,55%

Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 3,25%

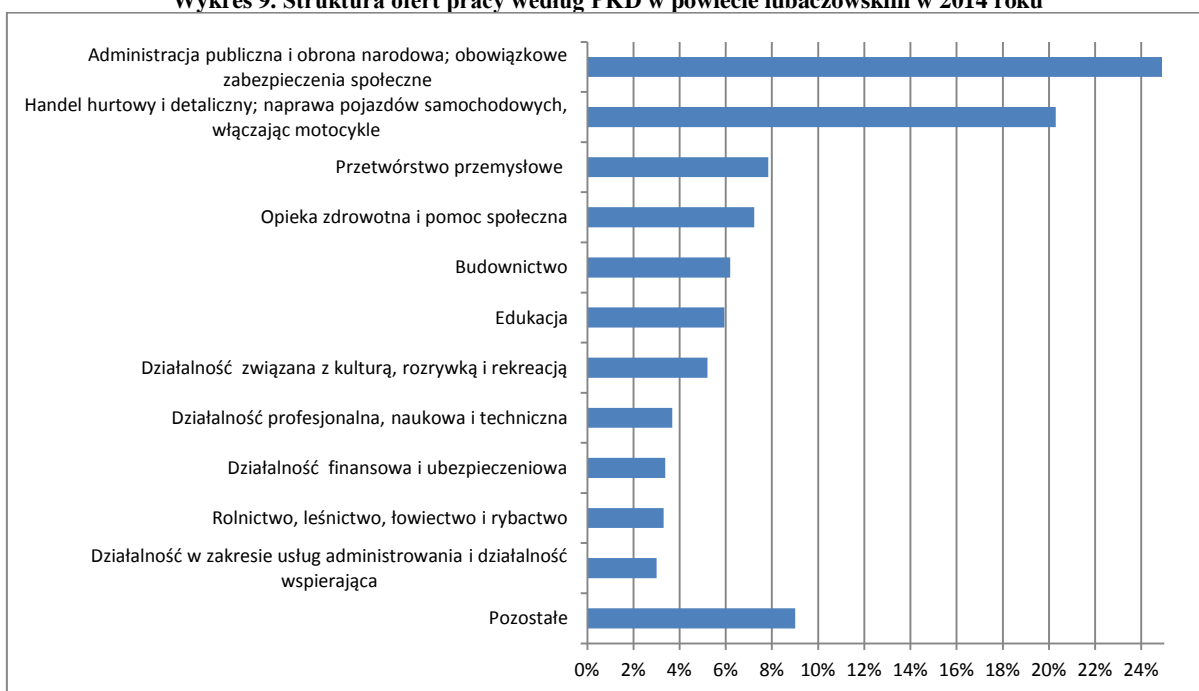
- stolarze meblowi i pokrewni – 0,74%
- ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna – 0,61%
- szwaczki, hafciarki i pokrewni – 0,55%
- tapicerzy i pokrewni – 0,49%
- piekarze, cukiernicy i pokrewni – 0,43%
- robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni – 0,31%

2.2 Struktura osób bezrobotnych i ofert pracy według PKD

W tej części pracy porównana zostanie liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy z poszczególnych sekcji gospodarki narodowej, warto byłoby porównać te dane z liczą osób zatrudnionych w poszczególnych działach PKD w powiecie, niestety dostępne aktualne dane pokazują informacje na poziomie województw. Informacje o liczbie działających podmiotów gospodarki narodowej, dają jedynie ogólnikowy obraz potencjału zatrudnieniowego poszczególnych sekcji PKD.

Zdecydowanie największa liczba podmiotów gospodarki narodowej działających w powiecie lubaczowskim jest zarejestrowana w sekcji *G - Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych*, w 2013 roku były to 824 firmy, stanowiąc więcej niż ich jedną czwartą (26%). Znalazło to odzwierciedlenia w liczbie ofert pracy, w 2014 roku w PUP Lubaczów oferty zatrudnienia w tej sekcji stanowiły 20,3% wszystkich. W tej branży od lat utrzymuje się relatywnie duża podaż ofert pracy, co wynika po części z liczby miejsc pracy w tych zawodach, pojawiania się nowych pracodawców, oraz likwidowania działalności gospodarczej przez innych, a z drugiej strony z częstej wymiany pracowników. Co trzeba zauważyć – jest to branża, w której pracodawcy bardzo często poszukują stażystów, co przekłada się na liczbę ofert zatrudnienia. Najwięcej ofert pracy podobnie jak w poprzednich latach pojawiło się w sekcji *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* - była to niemal dokładnie jedna czwarta głoszonych wolnych miejsc zatrudnienia 24,9% (w 2013 roku 28,4% ofert pracy), w dominującej części były to oferty pracy subsydiowanej, głównie dotyczyły organizowania robót publicznych i prac interwencyjnych.

Wykres 9. Struktura ofert pracy według PKD w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne

Zadaniem kolejnej części opracowania jest porównanie struktury osób bezrobotnych i ofert pracy według PKD w 2014 roku, aczkolwiek należy pamiętać, że dane podawane odnośnie jednej i drugiej zmiennej odnoszą się do dwóch różnych wartości. Sens takiego badania osadza się na sprawdzeniu, czy w ślad za rejestrującymi się bezrobotnymi pojawiają się ofert pracy z branż, w których byli oni zatrudnieni. Oczywiście błędem byłoby zakładanie ścisłych korelacji obydwu danych, jednak można w ten sposób określić potencjał zatrudnieniowy lokalnych pracodawców w poszczególnych działach gospodarki narodowej.

Są branże, w których poniższe wyniki są niemiernodajne i nie oddają rzeczywistego obrazu bezrobocia w powiecie lubaczowskim, na deformacje te wpływają w głównej mierze opisywane wcześniej oferty subsydiowane, a zwłaszcza staże – vide przywoływana częstokroć sekcja *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*. Trudno również przykładać uwagę do wartości, jakie pojawiają się w sekcji *Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby*, z której nie po raz pierwszy nie pochodziła żadna oferta pracy. Bardzo wysoki odsetek osób, dla których ostatnim miejscem pracy było gospodarstwo domowe zatrudniające pracowników jest konsekwencją regulacji prawnych, dzięki którym osoby bezrobotne podpisując umowę o pracę na kilka miesięcy, nabywały prawo do urlopu wychowawczego trwającego dwa, a nawet trzy lata. Zaznaczyć należy, że często są to osoby, które nie pracują już kilka, a nawet kilkanaście lat i są realnie wyłączone z rynku pracy, po części z braku aktywności na polu poszukiwań pracy, z drugiej strony jest kolejnym dowodem słabości lokalnego rynku pracy.

Uwagę należy zwrócić na ogromne dysproporcje pomiędzy liczbą bezrobotnych a ilością ofert pracy w trzech najliczniej reprezentowanych przez osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w 2014 roku grupach zawodów. O sekcji *Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby*, była mowa powyżej, natomiast na 700 osób zarejestrowanych w sekcji *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*, pojawiło się 331 ofert pracy. W sekcjach *Budownictwo* oraz *Przetwórstwo przemysłowe* dysproporcje są jeszcze bardziej rażące, odpowiednio 4,9 (493 osoby bezrobotne na 101 ofert pracy) oraz 4,2 (537 osób na 128 ofert pracy) osoby przypadającej na jedną ofertę pracy.

Tabela 6. Struktura osób bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Lp.	Sekcja PKD	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w 2014 roku	Ilość ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku
1	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	191	54
2	Górnictwo i wydobywanie	1	0
3	Przetwórstwo przemysłowe	537	128
4	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	6	0
5	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz	17	7

Lp.	Sekcja PKD	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w 2014 roku	Ilość ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku
	działalność związana z rekultywacją		
6	Budownictwo	493	101
7	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	700	331
8	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	91	30
9	Transport i gospodarka magazynowa	113	32
10	Informacja i komunikacja	45	28
11	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	30	55
12	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	37	24
13	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	69	60
14	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	81	49
15	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	425	406
16	Edukacja	124	97
17	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	136	118
18	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	42	85
19	Pozostała działalność usługowa	93	26
20	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1346	0
21	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
22	Działalność niezidentyfikowana	125	0

Źródło: Opracowanie własne

2.3 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty

Jedną z wartości uwzględnianych podczas monitorowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest wielkość wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy w poszczególnych zawodach, w oparciu o którą powstał poniższy ranking. Wskaźnik ten jest wynikiem dzielenia średniej miesięcznej liczby ofert pracy (obliczanej poprzez zsumowanie liczby ofert pracy w danym zawodzie, będącej do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku, z liczbą ofert pracy w tym zawodzie, zgłoszonych do powiatowego urzędu pracy w danym roku i podzielenie tej sumy przez liczbę miesięcy w zakładanym okresie) przez średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie. Im większa wartość wskaźnika tym większa szansa uzyskania pracy w danym zawodzie.

Ranking zawodów pod kątem szansy na uzyskanie oferty pracy prowadzony jest na poziomie dużych i elementarnych grup zawodów. W 2014 roku w powiecie lubaczowskim w trzech dużych grupach *Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby*, *Żołnierze szeregowi*, oraz *Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni* nie pojawiły się żadne oferty pracy, stąd wartość wskaźnika wyniosła 0. W poniżej tabeli nie uwzględniono grup *Kierownicy do spraw*

produkcji i usług, oraz Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych, w których nie rejestrowano osób bezrobotnych, stąd wskaźnik oznaczono symbolem MAX.

W dwóch dużych grupach zawodów odnotowano współczynnik wyższy od jednego, byli to Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (2,0952), oraz Pozostali pracownicy obsługi biura (1,2121), co nie wynika bynajmniej z deficytu bezrobotnych w powiązanych z tymi grupami zawodów sekcjach, a bierze się z systemu przypisywania osób do konkretnych zawodów w pierwszym rzędzie na podstawie kwalifikacji zawodowych .

Tabela 7. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie lubaczowskim w 2014 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty (duże grupy zawodów)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty ($W_{s,II}^k$)
1	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	2,0952
2	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	1,2121
3	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,7143
4	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,4853
5	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,4593
6	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,3333
7	42	Pracownicy obsługi klienta	0,2326
8	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,2240
9	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,2203
10	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,1569
11	51	Pracownicy usług osobistych	0,1073
12	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,0958
13	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,0946
14	52	Sprzedawcy i pokrewni	0,0818
15	62	Leśnicy i rybacy	0,0588
16	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,0581
17	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,0564
18	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,0543
19	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,0505
20	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0467
21	54	Pracownicy usług ochrony	0,0323
22	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0320
23	23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,0315
24	35	Technicy informatycy	0,0310
25	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,0257
26	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0231
27	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,0228
28	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0220
29	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0138
30	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0135
31	74	Elektrycy i elektronicy	0,0090
32	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,0085
33	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,0084
34	82	Monterzy	0,0083
35	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0023
36	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
37	3	Żołnierze szeregowi	0

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty (W ^k _{s,II})
38	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0

Zródło: Opracowanie własne

Przy prezentacji danych opisujących wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy z 267 sklasyfikowanych w 2014 roku, pod uwagę wzięto trzydzieści grup zawodów elementarnych najczęściej reprezentowanych przez osoby bezrobotne. Wyniki, które uzyskano, przedstawiają się bardzo niekorzystnie, w aż sześciu grupach między innymi *Ślusarze i pokrewni* oraz *Specjaliści do spraw administracji i rozwoju* nie pojawiły się żadne oferty pracy, stąd wartość wskaźnika wyniosła zero. W zaledwie trzech wskaźnik osiągnął więcej niż 0,1, było to w grupach, *Gospodarze budynków* (0,3504), *Pracownicy obsługi biurowej* (0,4609), *Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym* (0,1083) jednak jak pisano wcześniej dwie pierwsze z nich są bardzo specyficznymi grupami, w których zawód określa się przez nabyte doświadczenie zawodowe, a oferty pracy stanowią głównie stanowisk subsydiowanych.

Z powodów wyjaśnionych wcześniej (niska liczba bezrobotnych), w poniższej tabeli nie ujęto elementarnych grup zawodów, dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy jest równy lub wyższy niż 1. Są to odpowiednio: *Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości* (6,33320), *Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani* (4,6664), *Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów i informacji naukowej* (3,0000), *Archiwiści i muzealnicy* (2,8332), *Przedstawiciele handlowi* (2,3333), *Robotnicy budowy dróg i pokrewni* (2,3332), *Pomoce kuchenne* (1,9523), *Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń* (1,3332), *Pomocniczy personel medyczny* (1,3332), *Szklarze* (1,3332), *Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)* (1,2221), *Robotnicy pomocniczy przy hodowli zwierząt* (1,2143), *Robotnicy pomocniczy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt* (1,2143), *Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani* (1,1111), *Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni* (1,0000) i *Pracznki ręczne i prasowacze* (1,0000).

Warto również wspomnieć o grupach, w których pojawiły się oferty pracy, a nie było zarejestrowanych osób bezrobotnych, wartości wskaźnika w tym przypadku się nie oblicza w sprawozdaniach opisuje się go symbolem MAX, były to zawody w grupach: *Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej*, *Kierownicy do spraw budownictwa*, *Kierownicy do spraw logistyki i pokrewni*, *Farmaceuci*, *Analitycy systemowi*, *Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani*, *Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej*, *Operatorzy wprowadzania danych*, *Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)*, *Pomocnicy biblioteczni*, *Pracownicy działów kadr*, *Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów*, *Opiekunowie dziecięcy*, *Asystenci nauczycieli*, *Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani*, *Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food*, *Ładowacze nieczystości*, *Gońcy, bagażowi i pokrewni*

Tabela 8. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie lubaczowskim w 2014 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty (elementarne grupy zawodów)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	% zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik szansy uzyskania oferty ($W_{s,II}^k$)
1	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	6,93	0,0683
2	7222	Ślusarze i pokrewni	6,53	0
3	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	5,39	0,0005
4	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	4,36	0,0177
5	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	4,13	0
6	5120	Kucharze	3,90	0,0166
7	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	3,43	0,0009
8	7112	Murarze i pokrewni	2,90	0,008
9	3115	Technicy mechanicy	2,86	0
10	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	2,70	0,0060
11	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	2,63	0,0077
12	5153	Gospodarze budynków	1,73	0,3504
13	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1,70	0,0252
14	3220	Dietetycy i żywieniowcy	1,50	0,0033
15	5141	Fryzjerzy	1,43	0,0353
16	7126	Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	1,43	0,0214
17	3112	Technicy budownictwa	1,37	0,0049
18	6113	Ogrodnicy	1,27	0,0073
19	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1,20	0,1083
20	7131	Malarze i pokrewni	1,13	0,0028
21	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	1,07	0,0131
22	4110	Pracownicy obsługi biurowej	1,07	0,4609
23	2631	Ekonomiści	0,97	0
24	8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	0,97	0,0276
25	6210	Robotnicy leśni i pokrewni	0,97	0,0600
26	6111	Rolnicy upraw polowych	0,97	0,0026
27	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0,97	0
28	2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	0,90	0,0224
29	7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,83	0
30	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	0,80	0,0187

Źródło: Opracowanie własne

ROZDZIAŁ III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

3.1 Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe

W efekcie przekształceń na rynku pracy wynikających z przetasowań w strukturze pracodawców działających na danym terenie oraz migracji ludności w obrębie regionalnym i międzynarodowym, a także takich globalnych procesów jak rozwój gospodarczy, wprowadzanie nowych technologii i postępująca automatyzacja, następuje z jednej strony zanik zapotrzebowania na niektóre zawody na rynku pracy, natomiast z drugiej pojawia się popyt na kwalifikacje w ramach nowych zawodów. Stąd potrzeba opisanie potrzeb na dane zawody i specjalności katalogowanych poprzez tworzenie list zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Także w tym przypadku można powtórzyć zastrzeżenia do takiej a nie innej konstrukcji badania specjalizacji, nieoddającej do końca faktycznego stanu zapotrzebowania na określone zawody. Zauważmy, że większość zawodów, w których występował deficyt zarejestrowanych osób bezrobotnych w stosunku do zgłoszonych ofert pracy wynika w prostej linii z zakresu obowiązków, które może wykonywać osoba, która ukończyła dowolny kierunek kształcenia, nabyła poprzez praktykę zawodową określone kwalifikacje, a nawet wykazuje się właściwymi predyspozycjami czy raczej umiejętnościami społecznymi, modelowy wręcz przykład zawodu telemarketer. Ponadto do wykonywania takich zawodów jak pracownik kancelaryjny, robotnik gospodarczy, czy sprzątaczką po spełnieniu podstawowych wymogów mogą być skierowane osoby o dowolnym zawodzie wyuczonym. Siłą rzeczy o klasyfikowaniu osób do rejestrów bezrobotnych w tym zakresie najczęściej decyduje praktyka zawodowa, a nie kwalifikacje nabyte w drodze edukacji.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określane są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do liczby osób bezrobotnych.

Przyjmuje się, że:

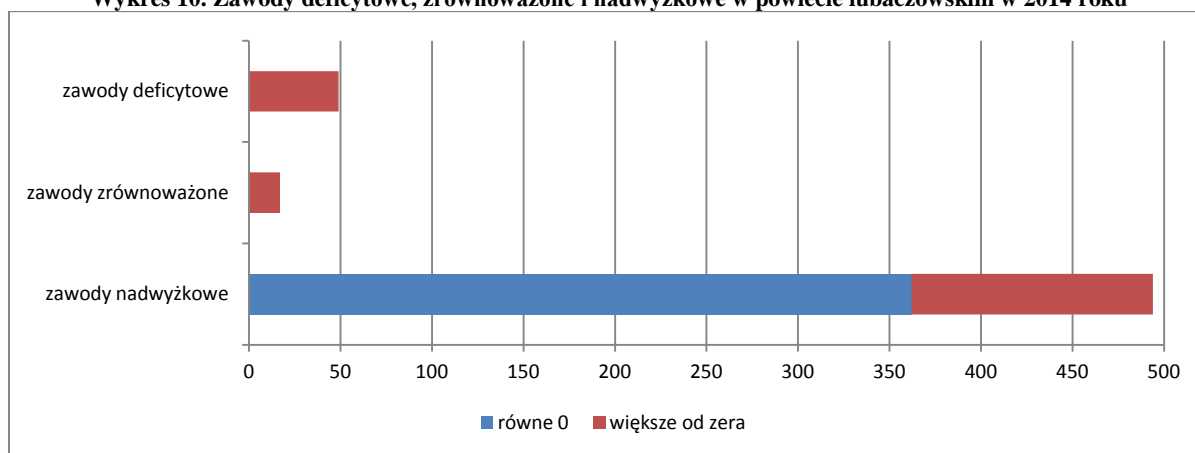
- zawody o wskaźniku $> 1,1$ to **zawody deficytowe**,
- zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $\leq 0,9$; $1,1 \geq$ to **zawody zrównoważone** (wykazujące równowagę na rynku pracy),
- zawody o wskaźniku $< 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**.

W sprawozdaniu dotyczącym zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim w 2014 roku ujęto 628 zawodów, w których pojawiły się oferty pracy bądź rejestrowano osoby bezrobotne (plus pozycja ujmująca osoby bez zawodu, zawsze prezentowana jako pierwsza, w omawianym okresie średnio miesięcznie byli zarejestrowani 134 tacy bezrobotni, co przełożyło się na średnią miesięczną nadwyżkę podaży siły roboczej w 2014 o takiej samej wartości). W związku z matematyczną zasadą niedzielenia przez zero, zawody, których pojawiły się oferty pracy

a nie odnotowano rejestracji osób bezrobotnych oznaczone są symbolem „MAX” i nieujmowane w dalszych częściach analizy. W analizowanym roku zarejestrowano 132 takie zawody.

Pozostałe 494 zawody podzielono według podanego powyżej wskaźnika na 49 zawodów deficytowych, 17 zawodów zrównoważonych, oraz 428 zawodów nadwyżkowych, z których 362 osiągnęły wartość zero (odnotowano rejestracje osób bezrobotnych, nie pojawiły się natomiast żadne oferty pracy).

Wykres 10. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono trzy tabele przedstawiające:

- wykaz 43 zawodów deficytowych (im większy wskaźnik intensywności deficytu, tym bardziej zawód jest deficytowy), wcześniej napisano, że w 2014 roku w powiecie lubaczowskim 49 zawodów zostało zakwalifikowanych jako deficytowe, ponieważ zgodnie z zaleceniami metodologicznymi dotyczącymi sporządzania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w dołączonych tabelach nie są ujmowane zawody, w których dwie ostatnie cyfry to 9 i 0, tzw. „pozostali”, dlatego nie będą zamieszczone w tabeli następujące zawody: *pozostali sprzedawcy sklepowi ekspedienci* (wartość wskaźnika intensywności deficytu zawodu to 105,0000); *pozostali pracownicy obsługi biurowej* (12,4286), *pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani* (10,0000), *pozostali stolarze meblowi i pokrewni* (8,0000); *pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle* (6,0000), oraz *pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni* (5,0000).

- wykaz 12 zawodów zrównoważonych, przy zachowaniu zasad przedstawionych powyżej w tabeli nie znalazły się zawody: *pozostali mechanicy pojazdów samochodowych* (1,0000); *pozostali inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji* (1,0000), *pozostali pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń* (1,0000), *pozostali pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów* (1,0000), a także *pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani* (1,0000)

- wykaz 69 zawodów nadwyżkowych (w zestawieniu ujęto zawody, w których średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych była równa lub wyższa niż 1), z powodów podanych wcześniej nie wzięto pod uwagę zawodów *pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji* ze średnią

miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych 4, 3333 przy jednoczesnym braku ofert pracy, *pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani* ze średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych 2,5833 z równoczesnym brakiem ofert pracy.

Przed analizą tabeli zawierającej zawody deficytowe należy podać najważniejsze zastrzeżenia do podanych w niej wyników, przede wszystkim część zawodów w niej zawartych bierze się ze zgłaszania przez pracodawców wolnych miejsc aktywizacji zawodowej w postaci staży, a w których na przestrzeni ostatnich lat brakowało ofert pracy niesubsydiowanych lub nawet subsydiowanych w ramach zatrudnienia lub takowe nigdy się nie pojawiały, za sztandarowe tego przykłady można uznać zawody *pomocnik biblioteczny*, czy *archiwista*. Ponadto w niniejszym zestawieniu znalazły się zawody, których wykonywanie nie wymaga posiadanych kwalifikacji zawodowych, np. *pomoc kuchenna*, *robotnik gospodarczy*, *pomocniczy robotnik polowy* czy też *sprzątaczką biurową*, zaś w stosunku do *przedstawicieli handlowych* czy też *telemarketerów* możemy mówić raczej o umiejętnościach, bądź ściślej rzecz biorąc predyspozycjach i cechach osobowościowych, niż konkretnych uprawnieniach czy wykształceniu.

Praktyka przy realizacji ofert pracy pokazuje, że za zawody faktycznie deficytowe należy uważać takie, w których występuje problem ze znalezieniem kandydatów, którzy odpowiedzialiby wymaganiom pracodawców pod kątem posiadanych uprawnień i umiejętności ich wykorzystania (często na wstępnym etapie rekrutacji pracodawcy odrzucają osoby bez doświadczenia zawodowego lub z długą przerwą w wykonywaniu zawodu), za przykład można wskazać *pielęgniarki* i *techników farmaceutycznych*, a także w pewnym stopniu *mechaników maszyn rolniczych*.

Tabela 7. Zawody deficytowe według wskaźnika deficytu (nadwyżki) w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrow. bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	941201	Pomoc kuchenna*	3,4167	0,1667	20,5000
2	441101	Pomocnik biblioteczny*	1,5833	0,0833	19,0000
3	522304	Sprzedawca w branży spożywczej	1,3333	0,0833	16,0000
4	524902	Doradca klienta*	0,8333	0,0833	10,0000
5	412001	Sekretarka	0,7500	0,0833	9,0000
6	411003	Pracownik kancelaryjny	5,8333	0,8333	7,0000
7	262101	Archiwista	1,1667	0,1667	7,0000
8	332203	Przedstawiciel handlowy	2,8333	0,4167	6,8000
9	921101	Pomocniczy robotnik polowy*	4,1667	0,8333	5,0000
10	432102	Inwentaryzator	0,4167	0,0833	5,0000
11	911207	Sprzątaczką biurową*	5,0833	1,1667	4,3571
12	514202	Kosmetyczka	0,3333	0,0833	4,0000
13	524502	Sprzedawca w stacji paliw	0,3333	0,0833	4,0000
14	723308	Mechanik maszyn rolniczych	0,3333	0,0833	4,0000
15	753403	Tapicer meblowy	0,3333	0,0833	4,0000
16	515303	Robotnik gospodarczy*	18,8333	4,7500	3,9649
17	432103	Magazynier	1,2500	0,3333	3,7500
18	331301	Księgowy	1,4167	0,4167	3,4000
19	524404	Telemarketer	1,6667	0,5000	3,3333
20	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	1,0833	0,3333	3,2500

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrow. bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
21	711101	Konserwator budynków	0,7500	0,2500	3,0000
22	722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,5000	0,1667	3,0000
23	341205	Pracownik socjalny	0,2500	0,0833	3,0000
24	431102	Fakturzystka	0,2500	0,0833	3,0000
25	712303	Tynkarz	0,2500	0,0833	3,0000
26	732303	Introligator poligraficzny	0,2500	0,0833	3,0000
27	513202	Barman	0,6667	0,2500	2,6667
28	932901	Konserwator części	0,5833	0,2500	2,3333
29	711401	Betoniarz	0,3333	0,1667	2,0000
30	932910	Pomocnik piekarza*	0,3333	0,1667	2,0000
31	933304	Robotnik magazynowy	0,3333	0,1667	2,0000
32	322001	Dietetyk	0,1667	0,0833	2,0000
33	343202	Dekorator wnętrz	0,1667	0,0833	2,0000
34	421101	Asystent usług pocztowych	0,1667	0,0833	2,0000
35	712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	0,1667	0,0833	2,0000
36	752309	Tartacznik	0,1667	0,0833	2,0000
37	712602	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,5833	0,3333	1,7500
38	222101	Pielęgniarka	0,7500	0,5000	1,5000
39	834101	Kierowca ciągnika rolniczego	0,7500	0,5000	1,5000
40	214303	Inżynier inżynierii środowiska - instalacje sanitarne	0,2500	0,1667	1,5000
41	321301	Technik farmaceutyczny	0,3333	0,2500	1,3333
42	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	1,2500	1,0833	1,1538
43	532201	Opiekunka domowa*	0,6667	0,5833	1,1429

Źródło: Opracowanie własne

*zawody, które nie wymagają posiadania określonych kwalifikacji zawodowych

Po odrzuceniu zawodów tzw. „pozostałych” wykaz zawodów zrównoważonych liczy 12 pozycji. W tej grupie wszystkie z przedstawionych specjalizacji charakteryzują się średnią miesięczną liczbą ofert pracy i średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych poniżej jednego.

Tabela 8. Zawody zrównoważone według wskaźnika deficytu (nadwyżki) w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrow. bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	711501	Cieśla	0,0833	0,0833	1,0000
2	214914	Inżynier technologii drewna	0,0833	0,0833	1,0000
3	213207	Inżynier zootechniki	0,0833	0,0833	1,0000
4	233011	Nauczyciel języka niemieckiego	0,0833	0,0833	1,0000
5	921501	Pomocniczy robotnik leśny*	0,0833	0,0833	1,0000
6	751104	Rozbieracz - wykrawacz	0,0833	0,0833	1,0000
7	523002	Kasjer handlowy	0,1667	0,1667	1,0000
8	325401	Technik fizjoterapii	0,1667	0,1667	1,0000
9	263401	Psycholog	0,2500	0,2500	1,0000
10	325907	Terapeuta zajęciowy	0,2500	0,2500	1,0000
11	235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych	0,2500	0,2500	1,0000

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrow. bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
		i opiekuńczych			
12	753402	Tapicer	0,3333	0,3333	1,0000

Źródło: Opracowanie własne

*zawody, które nie wymagają posiadania określonych kwalifikacji zawodowych

Jak wspomniano wcześniej w 2014 roku w PUP Lubaczów odnotowano 132 zawody nadwyżkowe w których pojawiały się oferty pracy, oraz 362, w których takowych ofert nie było, a rejestrowały się w nich osoby bezrobotne (ogółem lista zawodów nadwyżkowych objęła 88,2% specjalizacji, w których w 2014 roku odnotowano zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie). Poniższy spis zawierający 69 najważniejszych zawodów pod kątem liczby osób rejestrowanych (przypomnijmy zawody z minimum jedną osobą bezrobotną rejestrowaną miesięcznie) oddaje wierniej sytuację na lokalnym rynku pracy niż tabele, w których umieszczono zawody deficytowe i zrównoważone. Jak doskonale widać w przypadku dziesięciu zawodów najczęściej reprezentowanych przez osoby bezrobotne wskaźnik nadwyżki jest bardzo wysoki, cztery z nich, między innymi tak często przywoływany wcześniej *ślusarz*, mają wartość zerową ze względu na brak w nich jakichkolwiek ofert pracy. W zawodzie *mechanik samochodów osobowych*, który ma w tej grupie relatywnie najniższy wskaźnik nadwyżki, na ponad siedem osób rejestrujących się średnio miesięcznie przypadała zaledwie jedna oferta pracy miesięcznie, w przypadku pozostałych zawodów dysproporcja ta była o wiele większa, np. w przypadku *sprzedawców* na jedną ofertę pracy przypadało średnio dwadzieścia pięć osób rejestrowanych jako bezrobotni. Te dane pokazują obraz sytuacji na lokalnym rynku pracy, gdzie w zawodach z najwyższą podażą zasobów pracy zupełnie nie współgra ilość wolnych miejsc zatrudnienia.

Tabela 9. Zawody nadwyżkowe według wskaźnika deficytu (nadwyżki) w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrow. bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	522301	Sprzedawca	0,9167	22,5000	0,0407
2	722204	Ślusarz	0	21,3333	0
3	753105	Krawiec	0,0833	14,8333	0,0056
4	311504	Technik mechanik	0	11,0000	0
5	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0,7500	9,7500	0,0769
6	711202	Murarz	0,5833	9,7500	0,0598
7	314207	Technik rolnik	0	9,6667	0
8	331403	Technik ekonomista	0	9,0833	0
9	512002	Kucharz małej gastronomii	0,3333	8,8333	0,0377
10	723105	Mechanik samochodów osobowych	1,0833	7,2500	0,1494
11	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	7,0000	0
12	722314	Tokarz w metalu	0	6,7500	0
13	242217	Specjalista administracji publicznej	0	6,3333	0

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrow. bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
14	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0	6,2500	0
15	514101	Fryzjer	1,0000	5,8333	0,1714
16	752205	Stolarz	0,0833	5,5000	0,0152
17	751204	Piekarz	0	5,2500	0
18	751201	Cukiernik	0,1667	5,0833	0,0328
19	235107	Pedagog	0,0833	4,3333	0,0192
20	512001	Kucharz	0,2500	4,2500	0,0588
21	331402	Technik agrobiznesu	0,0833	4,0833	0,0204
22	311204	Technik budownictwa	0,0833	3,9167	0,0213
23	931301	Robotnik budowlany	3,2500	3,6667	0,8864
24	712601	Hydraulik	0	3,0000	0
25	242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0	2,8333	0
26	228301	Fizjoterapeuta	0,7500	2,6667	0,2812
27	242219	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0	2,5833	0
28	263102	Ekonomista	0	2,5833	0
29	713102	Malarz budowlany	0	2,5833	0
30	242290	Pozostali specjaliści do spraw administracji i rozwoju	0	2,4167	0
31	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	0	2,3333	0
32	834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	0	2,3333	0
33	611104	Rolnik upraw polowych	0,0833	2,0833	0,0400
34	263304	Politolog	0	2,0833	0
35	731802	Dziwiarz	0	2,0833	0
36	351203	Technik informatyk	0,1667	2,0000	0,0833
37	613003	Rolnik	0,0833	2,0000	0,0417
38	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,0833	2,0000	0,0417
39	411004	Technik prac biurowych	0	2,0000	0
40	752208	Stolarz meblowy	0,1667	1,9167	0,0870
41	263204	Socjolog	0	1,9167	0
42	611309	Ogrodnik - uprawa warzyw polowych	0	1,9167	0
43	513101	Kelner	0,0833	1,8333	0,0455
44	311408	Technik elektronik	0,0833	1,7500	0,0476
45	961302	Robotnik placowy*	0,0833	1,7500	0,0476
46	742112	Monter elektronik - urządzenia radiowo-telewizyjne	0	1,7500	0
47	311512	Technik mechanizacji rolnictwa	0	1,6667	0
48	753303	Szwaczka	0,7500	1,5833	0,4737
49	233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	0	1,5833	0
50	713203	Lakiernik samochodowy	0	1,5833	0
51	241103	Specjalista do spraw rachunkowości	0,0833	1,5000	0,0556
52	522305	Technik handlowiec	0,0833	1,5000	0,0556
53	621002	Robotnik leśny*	1,0000	1,4167	0,7059
54	311924	Technik technologii odzieży	0	1,4167	0
55	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	0	1,4167	0
56	242224	Specjalista do spraw stosunków międzynarodowych	0	1,3333	0
57	314301	Technik leśnik	0	1,3333	0
58	722301	Frezer	0	1,3333	0

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrow. bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
59	422103	Technik obsługi turystycznej	0	1,2500	0
60	634002	Zbieracz owoców, ziół i innych roślin*	0	1,2500	0
61	711503	Stolarz budowlany	0,1667	1,1667	0,1429
62	741204	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	0	1,1667	0
63	751105	Rzeźnik - wędliniarz	0	1,1667	0
64	213205	Inżynier rolnictwa	0,0833	1,0833	0,0769
65	611303	Ogrodnik	0	1,0833	0
66	711502	Cieśla szalunkowy	0,0833	1	0,0833
67	251902	Specjalista zastosowań informatyki	0	1	0
68	723304	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	0	1	0
69	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	0	1	0

Zródło: Opracowanie własne

*zawody, które nie wymagają posiadania określonych kwalifikacji zawodowych

Poniżej uszeregowano wartości wskaźnika długotrwałego bezrobocia na poziomie dużych grup zawodów według intensywności deficytu bądź nadwyżki zawodów wchodzących w skład tych grup. Na czterdzieści sklasyfikowane grupy jednaście ma wskaźnik powyżej jednego, co definiuje je jako grupy deficytowe, w przypadku pozostałych mówimy o grupach zawodów nadwyżkowych.

Tabela 10. Duże grupy zawodów według wskaźnika deficytu (nadwyżki) w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	22,0000
2	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	9,0000
3	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	4,5000
4	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	4,3333
5	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	4,0000
6	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	3,6471
7	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	3,4167
8	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	2,4483
9	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	2,0000
10	42	Pracownicy obsługi klienta	1,3636
11	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,1034
12	51	Pracownicy usług osobistych	0,8388
13	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,7975
14	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,7143
15	52	Sprzedawcy i pokrewni	0,6689
16	62	Leśnicy i rybacy	0,6207
17	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,5303
18	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,5250
19	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,4121
20	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,3770
21	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,2632
22	54	Pracownicy usług ochrony	0,2308

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
23	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,1929
24	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,1707
25	23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,1667
26	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,1628
27	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1571
28	35	Technicy informatycy	0,1429
29	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,1341
30	82	Monterzy	0,1250
31	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,1173
32	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0833
33	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,0796
34	74	Elektrycy i elektronicy	0,0732
35	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,0643
36	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0175
37	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0
38	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
39	3	Żołnierze szeregowi	0
40	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0

Źródło: Opracowanie własne

PODSUMOWANIE

Najważniejsze obserwacje płynące z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2014 roku:

- 23,4% osób bezrobotnych nie posiada żadnych uprawnień zawodowych
- W 2014 roku w powiecie lubaczowskim ujęto 628 zawodów, w których pojawiły się oferty pracy bądź rejestrowano osoby bezrobotne
- Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Lubaczowie w końcu 2014 roku, wykonywali wcześniej łącznie 391 zawodów z Klasyfikacji zawodów i specjalności
- Najczęściej reprezentowane zawody stanowili *ślusarze, sprzedawcy i krawcy*, w tych trzech zawodach było zarejestrowanych 13,9% bezrobotnych
- Wśród osób bezrobotnych systematycznie wzrasta liczba osób z wyższym wykształceniem, reprezentujących zawody, na które na lokalnym rynku jest bardzo niskie zapotrzebowanie
- Najliczniejszą wśród dużych grup zawodów są *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urzędzeń i pokrewni*, skupiający 15,3% osób bezrobotnych
- W 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie dokonano 6110 rejestracji osób bezrobotnych, większość osób rejestrowała się w drugiej połowie roku
- Najczęściej w 2014 roku rejestrowano osoby w zawodach *sprzedawca* (270 rejestracji) i *ślusarz* (256 rejestracji)
- W badanym okresie zarejestrowało się 770 absolwentów, z czego 272 osoby były bez zawodu, najliczniej rejestrowano absolwentów wśród *mechaników pojazdów samochodowych* (27 osób), *specjalistów administracji publicznej* (24 osoby), *ślusarzy* (18 osób) i *pedagogów* (18 osób),
- Na koniec grudnia 2014 roku długotrwale bezrobotnymi pozostawały 2162 osoby, a więc 55,1% bezrobotnych
- W przypadku 15 elementarnych grup zawodów wskaźnik długotrwałego bezrobocia osiągnął wartość 1 – wszystkie osoby w nich zarejestrowane były długotrwale bezrobotnymi
- W 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie wpłynęło 1631 ofert pracy, niemal trzy czwarte (73,3%) zgłoszonych wolnych miejsc zatrudnienia stanowiły oferty subsydiowane
- Największą liczbę ofert pracy zgłoszono w zawodach robotnik gospodarczy (226 ofert), *pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)* (105 ofert) i *pozostali pracownicy obsługi biurowej* (87 ofert)
- Najwięcej ofert pracy (24,9%) pojawiło się w sekcji PKD *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*

- W dziesięciu najczęściej reprezentowanych przez osoby bezrobotne elementarnych grupach zawodów wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy jest bardzo niski, osiągnął średnią wartość 0,0277
- W 2014 roku zawody reprezentowane w powiecie lubaczowskim przez osoby bezrobotne podzielono według wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) zawodów na 49 zawodów deficytowych, 17 zawodów zrównoważonych, oraz 428 zawodów nadwyżkowych

ZATWIERDZIŁ